

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**DROGY A JEJICH VLIV NA TRESTNOU ČINNOST
NA SEVERU ČECH**

Autor práce: Tomáš Šrámek, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: doc. Dr. Mgr. Lubomír Pána, PhD.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

Tomáš Šrámek, DiS.

Děkuji vedoucímu práce doc. Dr. Mgr. Lubomíru Pánovi, PhD. za odborné vedení, rady a připomínky při zpracování práce.

ABSTRAKT

ŠRÁMEK, T. *Drogy a jejich vliv na trestnou činnost na severu Čech: bakalářská práce.* České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2012. 87 s.
Vedoucí bakalářské práce: doc. Dr. Mgr. Lubomír Pána, PhD.

Klíčová slova: drogy, trestná činnost, uživatel drog, policejní orgán

Práce pojednává o vlivu drog na trestnou činnost na severu Čech. Popisuje základní rozdělení drog, jejich aplikaci, výrobu, distribuci a navazující trestné činnosti. Analyzuje vliv drogové trestné činnosti na současnou protiromskou náladu v severních Čechách. Uvádí konkrétní poznatky z praxe, na jejichž základě by mohlo dojít ke zkvalitnění a větší efektivitě boje policie s tímto druhem trestné činnosti. Posuzuje vliv případné částečné či úplné (pro léčebné účely) legalizace konopných drog na našem území a vyhodnocuje její případné dopady na policejní praxi. Práce analyzuje vývoj drogové trestné činnosti na vymezeném území za dobu posledních čtyř let.

ABSTRAKT

ŠRÁMEK, T. *Drugs and their impact on crime in the north Bohemia : Bachelor thesis*. The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2012. 87s. Supervisor: doc. Dr. Mgr. Lubomír Pána, PhD.

Key word: drug, crime, user narcotic, police authority

The thesis is about the influence that narcotics have on criminal activity in the north of the Czech Republic. It describes the basic division of narcotics, their application, production, distribution and related criminal activity. It analyzes the influence which narcotic criminal activity has on current anti – Romany mood in the north of the Czech Republic. It lists concrete on hand findings which could be used to improve and make the work of the police more effective in their struge with this type of criminal activity. It evaluates possible changes in the criminal code in relation to the partial (for medical application) legalisation of cannabis related drugs in our country and evaluates their possible influence on police work. The thesis analyzes the development of narcotic criminal activity in a certain area for the period of the last four years.

Obsah

ÚVOD	7
1. CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2. ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ DROG A NÁVYKOVÝCH LÁTEK ZNEUŽÍVANÝCH V ČR	11
3. DĚLENÍ DROG – DLE ÚČINKŮ	12
3.1 <i>Léčiva</i>	12
3.2 <i>Tabák</i>	13
3.3 <i>Alkohol</i>	14
3.4 <i>Stimulanty (psychostimulance)</i>	15
3.5 <i>Konopné drogy</i>	18
3.6 <i>Taneční drogy</i>	21
3.7 <i>Opiáty</i>	22
3.8 <i>Halucinogeny</i>	27
3.9 <i>Těkavé látky</i>	29
3.10 <i>Nové psychoaktivní látky</i>	31
4. ZVLÁŠTNOSTI VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ TRESTNÉ ČINNOSTI	34
5. DROGOVÁ TRESTNÁ ČINNOST	34
6. VLIV DROG NA OSTATNÍ TRESTNOU ČINNOST	44
7. MOŽNÉ DOPADY PŘÍPADNÉ LEGALIZACE KONOPNÝCH DROG ...	48
8. STATISTICKÝ VÝVOJ DROGOVÉ TRESTNÉ ČINNOSTI VE VYBRANÝCH OKRESECH SEVERNÍCH ČECH	54
8.1 <i>Statistické vyhodnocení okresů</i>	54
9. SOCIOLOGICKÝ VÝZKUM MEZI UŽIVATELI DROG	61
9.1 <i>Vyhodnocení hypotéz a jejich závěr</i>	71
ZÁVĚR	73
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	77
SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	81
SEZNAM PŘÍLOH	83
PŘÍLOHY	

ÚVOD

Ve své bakalářské práci se zabývám problematikou trestné činnosti spojenou s výrobou, pěstováním, prodejem a užíváním drog. Obchod s drogami je jedním ze tří nejvýdělečnějších nelegálních obchodů na světě, proto se do obchodu s drogami lidé zapojí. V dnešní nelehké ekonomické situaci je snadný výdělek neodolatelným lákadlem pro spoustu lidí. Je zde ovšem i druhé hledisko, a to je nejen značný zisk, ale také neutuchající potřeba drogově závislých, kteří nejsou schopni svoji závislost v 90% pokrýt z legálních zdrojů. Zde se připojuje i problematika tzv. *sociálně vyloučených lokalit* a jejich obyvatel, kteří jsou do značné míry uživateli nelegálních drog, kteří nejsou již z podstaty věci schopni svou drogovou závislost financovat z legálních zdrojů. K finančnímu vykrytí této jejich potřeby většinou slouží tzv. návazná trestná činnost a to ať už se jedná o drobnou kriminalitu, násilnou kriminalitu, jako jsou loupeže a vraždy, případně samotná drogová trestná činnost. Zde se z uživatelů drog stávají jejich výrobci, pěstitelé, případně osoby jinak participující na obchodu s drogami. V této souvislosti se dá primárně zmínit droga Pervitin, její prodej a výroba. Tato práce je mj. zaměřena na získání odpovědí na to, z jakého důvodu a za jaké situace se lidé zapojí do obchodu s drogami, jaká je jejich skutečná motivace.

Po roce 1989 došlo k výraznějšímu rozšíření drog, ke kterému přispělo otevření hranic. Drogy se začaly dostávat i k mladším uživatelům, v dnešní době se s nimi setkávají, bohužel, i žáci základních škol. Závislost na drogách má své kořeny nejen v samotné droze, ale i člověku samém. Díky vlivu sociálního prostředí, dostupnosti drogy a dalším společenským faktorům, jedinec lehce droze podlehe. Podle odborných názorů v mnoha případech má na jedince vliv rodina. Příliš velká péče rodičů, naopak nedostatečná péče, domácí násilí, hádky rodičů atd. Určitý podíl může nést také škola. Jedinec může mít špatný prospěch, konflikty s pedagogy, nepřijetí do kolektivu, nepřijetí na školu atd. To samé se může stát staršímu jedinci v zaměstnání. Problémy na pracovišti, konflikty se spolupracovníky, s vedoucím práce, vysoce náročná práce atd. V současné době společnost považuje za hlavní problém mladistvých konzumaci drog. Toto období je chápáno jako problémová a krizová fáze vývoje jedince. Proto je třeba se jedincům na školách věnovat již od raného věku v podobě primární prevence – přednášky, besedy, filmy, prevence v rodině atd.

Ve své práci také analyzuji vliv drogové trestné činnosti na současnou protiromskou náladu v severních Čechách. Cílem mé práce je získat odpovědi na to, zda se situace v této trestné činnosti za poslední 4 roky na vymezeném území zhoršila, či nikoliv a jaký to má vliv na celkovou trestnou činnost. Uvádím zde konkrétní poznatky z praxe, na jejichž základě by mohlo dojít ke zkvalitnění a větší efektivitě boje policie s tímto druhem trestné činnosti.

1. CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem mé bakalářské práce je charakterizovat drogovou problematiku v severních Čechách a její následný vliv na celkovou situaci v daném regionu, posoudit vliv případné částečné, či úplné legalizace konopných drog na vylepšení situace vyšetřování drogové trestné činnosti na území ČR.

Dále pak také provést vyhodnocení současné právní úpravy a její nedávné novelizace týkající se drogových trestných činů a její přínos či eventuální nedostatky, případný vliv a úskalí legalizace konopných drog v naší právní úpravě.

Dalším cílem mé práce je na základě výzkumu poskytnout informace o tom, jaké druhy nelegálních drog jsou v současné době nejvíce zneužívány a jaký to má vliv na neutěšenou sociální situaci na severu Čech, jaký je podíl trestných činů spojených přímo s drogovou kriminalitou případně na ní navázaných a jaký má nelegální užívání drog vliv na ostatní druhy kriminality.

V neposlední řadě je to také vliv, jaký mají na vyšetřování drogové kriminality základní výkonné organizační články případně celorepublikové útvary Policie ČR.

V praktické části práce je realizováno dotazníkové šetření o vlivu drog na případnou kriminální činnost mezi drogovými uživateli a to jak těmi, kteří již mají kriminální minulost tak i těmi, kteří tuto zkušenost ještě nemají. Šetření zaměřené na zjištění, do jaké míry lidé vnímají vliv drog na současnou bezpečnostní situaci v regionu, a jaký mají vliv na jejich vlastní život a život lidí kolem nich.

Podle Hendla (2004, s. 19) je cílem výzkumu v sociálních vědách „...získat poznatky, jež popisují a vysvětlují svět kolem nás. Výzkum charakterizuje kombinace všech těchto znaků: jde o proces shromažďování údajů/dat, je systematický, problematizuje a syntetizuje dosavadní znalosti, zahrnuje kritickou analýzu, vede ke zvyšování znalostí.“

Hendl (2008) dále objasňuje, že i méně zkušený výzkumník se domnívá, že metodologická část je nejobtížnější. Nemusí tomu tak být. Jelikož popisujeme to, co jsme během výzkumu dělali, může jít o nejsnadnější část. Účelem je objasnit čtenáři, jak se výzkum provedl: základní princip výzkumné akce, kde jsme data sbírali, jakými metodami jsme to provedli a co jsme s daty dělali.

Použité metody: studium odborné literatury, studium spisové a statistické dokumentace, kvantitativní průzkum, metodou dotazníkového šetření. Uvedených cílů bylo dosaženo prostudováním odborných materiálů vztahující se k danému tématu.

Použité techniky: komparativní a textová analýza, empirické šetření, analýza spisové a statistické dokumentace. Následnou analýzou a její komparací, která spočívá ve zpracování, analýze, třídění a vyhodnocení dat získaných na základě studia a následné analýzy statistických údajů a spisů drogové trestné činnosti, bylo dosaženo vlastního průzkumného cíle. Zdroje dat jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

2. ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ DROG A NÁVYKOVÝCH LÁTEK ZNEUŽÍVANÝCH V ČR

V dnešní době je slovo *droga* v obecném i odborném úzu nadřazený pojem označující drogy ve farmaceutickém smyslu, i jiné léky a látky (včetně tekutých jako alkohol), zejména pokud jich je užíváno a zneužíváno ke změnám nálady, vědomí, povzbuzení či tlumení duševních a tělesných funkcí a vyvolání mimořádných zážitků (iluzí, halucinací, pseudohalucinací apod.)¹ Za drogu lze považovat jakoukoliv látku případně činnost, která má schopnost měnit vnímání a prožívání vnějšího případně našeho vnitřního světa, kdy může způsobit také psychickou případně fyzickou závislost.

Co všechno se dá považovat za drogu?

V současné době náš právní řád neuvádí obecně užívaného pojmu droga, ale v rámci širšího pojetí vymezuje termín návyková látka a definuje látky jako omamné, psychotropní a jedy, tedy klasické nelegální nealkoholové drogy. Alkohol patří mezi drogy tzv. legální, tedy společensky tolerované. Na výrobě těchto se určitým jasně definovaným způsobem podílí stát; regulační pravidla a distribuce stanovuje zákon.

Jako základní rozdělení drog je v současné době užíváno rozdělení na drogy legální a drogy nelegální, kdy tyto se dále dělí na tvrdé a měkké drogy. Rozlišení na měkké a tvrdé drogy může být ovšem dle některých názorů značně zavádějící. Rozlišení na legální a ilegální drogy je rozlišením politickým nikoliv lékařským, z tohoto pohledu se tedy mluví o návykových látkách, kde jsou na stejné hranici postaveny alkohol, amfetaminy, hašiš, nikotiny a další na stejné úrovni. Při rozebrání pojmů pak odpadne i rozlišování na měkké a tvrdé drogy. Každá droga může být tvrdou, je-li na ní vytvořena závislost a její užívání svého uživatele psychicky, sociálně a tělesně ničí, přičemž mu zkracuje délku života. Např. závislost na nikotinu způsobuje rakovinu plic, alkohol ničí játra, hašiš a heroin mozek a kokain mimo jiného také plíce. Z výsledků práce s toxikomany bylo zjištěno, že každý člověk se závislostí si někdy najde svou drogu. Výsledek hledání závisí na určitém účinku substance nikoliv od jejího politického postavení či její údajné neškodnosti případně nebezpečnosti.²

„Termín drogová závislost byl navržen komisí znalců WHO v r. 1963 a podle platné definice z r. 1969 je drogová závislost duševní a někdy také tělesný stav,

¹ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. Praha, 1997, s. 9.

² GOHLERT, Fr-Ch., KÜHN, F. *Od návyku k závislosti*. Praha, 2001, s. 19.

vyplývající ze vzájemného působení mezi živým organismem a drogou, charakterizovaný změnami chování a jinými reakcemi, které vždy zahrnují puzení brát drogu stále nebo opakovaně pro její účinky na psychiku a někdy také proto, aby se zabránilo nepříjemnostem, plynoucím z její nepříjemnosti. Tato definice byla doplněna dvěma významnými dodatky: Tolerance může být přítomna nebo nepřítomna a osoba může být závislá na více než jedné droze. Duševní stav, o němž je v definici řeč, bývá označován jako psychologická závislost na droze. Je to stav, v němž požití drogy vyvolává pocit uspokojení.“³

3. DĚLENÍ DROG – DLE ÚČINKŮ

Pro rozdělení drog dle účinku vycházím z publikací autorů M. Nožiny⁴ a J. Presla:⁵

- léčiva
- tabák
- alkohol
- stimulanty
- konopné drogy
- taneční drogy
- opiáty
- halucinogeny
- těkavé látky
- nové psychoaktivní látky

3.1 Léčiva

Léčiva nebo také psychofarmaka, mají dvojí spektrum účinků. Jedná se o terapeutickou efektivnost a o léčebnou účinnost léku. Důležité je vzít v úvahu i závažnost léčené poruchy. Výsledky případné léčby může ovlivnit i změna užívaných preparátů, kdy ovšem důležitá je i správná indikace.⁶

³ GROSS, Š. *Nebezpečné drogy*. Frýdek Místek, 1990, s. 8.

⁴ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. Praha, 1997, s. 45.

⁵ PRESL, J. a kolektiv, *Drogy mýty a realita*. Praha, 2007, s. 13.

⁶ KÜHNEL, R. *Chytré drogy*. Praha, 2000, s. 18.

„Novodobá chemie nás obohatila nejen účinnými léky, ale způsobila i rozšíření látek, na které vzniká nebezpečný návyk. Zneužívání léků nejčastěji přivozuje psychickou závislost. Jedinec očekává od léku, na nějž si vytvořil psychickou vazbu, mnohem více, než kolik od něj očekává lékař, který lék předepsal. Zneužívání – či přesněji nadužívání – léků je časté zvláště u lidí dlouhodobě vystavených stresovým situacím.“⁷

Tato závislost bývá do značné míry podceňována, ačkoliv v současné době představuje dost značné riziko. V některých případech dokonce větší, než je závislost na jiných návykových látkách. V případech úmyslného užívání léků jako drogy je důležitá skupina tzv. tlumivých léků. Tyto léky mají podobné společné znaky a účinky, kterými je útlum centrální nervové soustavy. Po užití těchto léků nastupuje otupělost, únava a ospalost, kdy při předávkování hrozí kóma, případně smrt. Na lécích je osoba závislá jak fyzicky, tak i psychicky. Tyto léky jsou dostupné pouze na lékařský předpis, ale narkomani si vždy najdou nějakou cestu, jak se k lékům nezákonným způsobem dostat. Velká část léků aplikovaných orálně, se vstřebává v zažívacím traktu, některé lze užívat intravenózně. Léčba takovéto závislosti, typické spíše pro střední a starší generaci, je značně dlouhá a náročná, kdy základem úspěšné léčby je samotné rozpoznání závislosti. Mezi nejčastěji zneužívané léky patří Diazepam, Rohypnol, Kodein, Subutex, Tramal, Prozac, Neurol a Xanax.

3.2 Tabák

Tabák jako výsledný produkt v sobě obsahuje jedinou složku, na které si lze vytvořit závislost, a tou je nikotin. Jedná se o rostlinný alkaloid, po kterém kuřáci touží natolik, že jsou ochotni s tímto vdechovat dalších až 4000 různých škodlivin a plynů, z nichž jsou některé nejenom značně nebezpečné, ale také přímo jedovaté. Zde se jedná např. o oxid uhelnatý, dehet, kyanid a další. Nebezpečí závislosti na nikotinu tkví právě v ostatních nebezpečných a jedovatých látkách. Kuřáci jsou vystaveni poruchám srdeční činnosti, infarktům, rakovině plic, rakovině dutiny ústní případně hrdla. U mužů je značné riziko impotence a ženám se zvětšuje nebezpečí poruch menstruace, případně v těhotenství dochází ke značné pravděpodobnosti narození nemocného či různě postiženého dítěte. Nebezpečí není ovšem pro kuřáky samotné, ale také pro lidi v jejich

⁷ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. Praha, 1997, s. 45.

okolí. Zde se hovoří o tzv. pasivním kouření. V ČR zemře ročně na následky pasivního kouření více než 3000 lidí, což je více mrtvých než v případě tak stále proklamovaných dopravních nehod. V celé EU se jedná dokonce o číslo přesahující 20 000 lidí ročně.

I toto je jedním z hlavních důvodů, proč dochází k omezení kouření na veřejných místech.⁸

3.3 Alkohol

Alkohol (chemicky etylalkohol) je tolerovanou a nejpoužívanější drogou světa, která vzniká kvašením obilí, případně ovoce. Alkohol se po požití vstřebává v těle do krevního oběhu. Délka a účinek alkoholu je závislá na velkém množství faktorů, jako např. tělesné hmotnosti, koncentraci vypitého alkoholu, množství a v neposlední řadě také psychickém rozpoložení jedince. Alkoholovému opojení holduje mnoho společností světa a to včetně ČR. V naší republice má značná spotřeba alkoholu nezanedbatelný podíl na daňovém příjmu státu. V počátcích se požívání alkoholu projevuje stimulačně, zde dochází k nabuzení vlastního organismu, dochází ke zlepšení výřečnosti a nálady. Se zvýšeným sebevědomím se ale bohužel v mnoha případech také objeví agresivita. Člověk, u kterého se začíná zvyšovat snášenlivost alkoholu, se může stát rychle závislý.

„Alkohol zvyšuje riziko vzniku úrazu zákonitě. Čím dříve dochází k pití alkoholu, tím je vyšší riziko v pozdějším věku. Jedinec, který začne pít před čtrnáctým rokem má 12x větší riziko úrazu než ten který začne po dvacátém prvním roce. Jak z našich, tak z celosvětových statistik vyplývá, že třetina úrazů ve světě souvisí s požíváním alkoholu. Jde především o úrazy dopravní, pády, tonutí, popáleniny, ale i o úrazy záměrných střetů. Riziko úrazů při požívání alkoholu u dospívajících je extrémně vysoké. Je příčinou 35 % všech úmrtí ve věku 15-20 let. 40 % všech utonutí je ve vztahu k požití alkoholu.“⁹

Alkoholické nápoje mají velký obsah cukrů, nikoliv však živin, časté a nadměrné pití alkoholu vede k obezitě a zároveň paradoxně k podvýživě, jelikož tělo postrádá vitamíny a jiné nezbytné prvky výživy. Dále vede nadměrné užívání alkoholu

⁸ RICHTER, J. a kolektiv, *Kouření a alkohol*, Praha, 2008, s. 3 – 13.

⁹ RICHTER, J. a kolektiv, *Likvidační životní styl*, Praha, 2003, s. 11.

k mnoha zdravotním potížím, byla zjištěna cirhóza jater, rakovina jater, cukrovka, neplodnost a další tzv. civilizační choroby. Nadměrné jednorázové požití velkého množství alkoholu může vést až k otravě a v horším případě ke smrti jedince, což je obzvláště nebezpečné u dětí, které nedokážou odhadnout množství požitého alkoholu. Zneužívání alkoholu u mladých lidí je zvláště nebezpečné a to zejména tím, že může narušit psychický vývoj osobnosti jedince. V případech, kdy se alkoholik rozhodne pro ukončení konzumace alkoholu, nastává tzv. *odvykací stav* a zde jako u jiných drog, může vyvolat značně negativní projevy jako úzkost, bolest hlavy, halucinace a pocení. Nejhorší fáze je nazývána *delirium tremens*.¹⁰

3.4 Stimulanty (psychostimulance)

*„Účinek psychostimulancií spočívá ve zvýšené výkonnosti celého organismu a jeho udržování ve stavu bdělosti. Do dějin toxikomanie se tato skupina látek zapsala především amfetaminem.“*¹¹

Tyto látky se řadí mezi jedny z nejznámějších a podle informací volně dostupných. Díky médiím působí jako jeden z nejužívanějších typů drog. Stimulanty jsou vzhledem ke svým budivým účinkům značně oblíbené mezi současnou mládeží. Dnešní mládež, která má velké množství volného času a často i spoustu peněz, je hlavní skupinou konzumentů těchto drog, ve kterých se dají najít zástupci jak místní provenience (pervitin) čili finančně dostupné, tak i provenience zahraniční (kokain – tzv. droga zlaté mládeže).

Mezi nejznámější zástupce těchto drog tedy patří již zmíněný kokain, pervitin, extáze a další již ustupující a méně známé drogy.

Kokain tak jak ho dnes známe, byl v roce 1855 objeven lékárníkem F. Gaedckem. Hlavní složka kokainu se získává z lístků rostliny koky, která je původem z Jižní Ameriky. Již v době před čtyřmi tisíci lety znali lidé psychoaktivní účinky látek v ní obsažených, obyvatelé And ještě v dnešní době žvýkají její listy. Listy koky jsou žvýkány pro své téměř zázračné účinky odstraňující únavu při těžké práci a při pohybu ve vysokých nadmořských výškách. Pěstitelskými oblastmi koky je Kolumbie, Peru, Bolívie a Ekvádor. Koka se pěstuje ve výšce 600 až 2500 metrů nad mořem. Určitá část sklizně je tradičním způsobem konzumována v místě sklizně, další část je určena

¹⁰ latinsky „třesoucí šílenství“, volně přeloženo „šílenství s třesem“

¹¹ JANÍK, A., DUŠEK, K. *Drogy a společnost*, Praha, 1990, s. 96.

k legální výrobě léků a v neposlední míře stále větší procento směřuje do zahraničí k ilegální výrobě drog. Listy této rostliny jsou zpracovány na pastu, tzv. *kokainovou bázi*. Tato je následně chemickou cestou v ilegálních laboratořích přeměňována na vlastní kokain. Na výrobu 1 kilogramu kokainu je zapotřebí 100-170 kg listů koky. Uživatelé kokain nejčastěji šňupají nosem. Látka je po inhalaci absorbována sliznicí nacházející se v dýchacím traktu. Kokain se také užívá intravenózně; vpichuje se po rozpuštění. Účinky, pro které je kokain zneužíván, se v případě aplikace šňupáním dostavují během několika minut. Vrcholu dosahují v průběhu jedné hodiny. V případě nitrožilní aplikace se účinky dostavují mnohem rychleji, ale v návaznosti na to také rychleji odezní.

*„Kokain vyvolává stejně jako všechny stimulační drogy výraznou a trýznivou psychickou závislost. Účinek kokainu je velmi krátkodobý, opakované dávky vedou ke zvýšení rizika i ceny. Kokain dostupný na černém trhu bývá ředěn různými, často i rizikovými látkami. Užívání kokainu vede postupně k celkové psychické destrukci organismu.“*¹²

Kokain v minulosti platil za drogu vyvolených, k jeho konzumentům patřili především členové tzv. *smetánky* a umělci. Tepelnou úpravou hydrochloridu kokainu s étherem a jedlou sodou vzniká tzv. *crack*. Nejedná se tedy o novou drogu, nýbrž o jinou formu kokainu, která se objevila v průběhu 70. let 20. století.

Obrázek 1: listy koky, vlastní droga kokain

Pervitin není, jak by se mohlo z některých zpráv zdát, českým vynálezem. Tato droga byla v roce 1888 poprvé syntetizována v Japonsku, následně byl za druhé světové války užíván piloty kamikadze, rovněž i německými jednotkami. Na západ se pervitin

¹²PRESL, J. a kolektiv, *Drogy mýty a realita*, Praha, 2007, s. 13.

¹³<http://www.obrazky.cz/?step=20&filter=1&s=&size=any&sId=xTACH5XRw7LcNtRitmU9&orientation=&q=kokain>

dostal v roce 1929. Zdání českého vynálezu budí pervitin díky tomu, že tuto drogu dokázali znovuobjevit čeští toxikomani a jeho výrobu uzpůsobit tak, aby se dala dělat i v domácích podmínkách. Nejdůležitějším vstupním produktem pro výrobu pervitinu je efedrin (respektive pseudoefedrin). Po extrakci z léků za pomoci dalších látek se efedrin změní na metamfetamin, který se dalším chemickým postupem změní na vlastní drogu pervitin. V minulosti byl hojně k výrobě používán čistý efedrin odcizený z výrobního závodu v Roztokách u Prahy. Po uzavření tohoto závodu bylo přestoupeno na výrobu z pseudoefedrinu, který je získáván z volně dostupných léků. Dávka (100 mg nebo i více) může být užívána kouřením, šňupáním, nitrožilně, nebo v tzv. *tobolkách* a působí obvykle 12 až 24 hodin. Mezi účinky patří pocit zvýšené výkonnosti (jak fyzické, tak psychické), hovornost, potlačení pocitu únavy a chuti k jídlu, zvýšená bdělost, při vyšších dávkách potřeba překotné činnosti, neklid a nespavost. Viditelné příznaky užívání zahrnují rozšířené zornice, zrychlený tep, třes, pocení, dehydratace, bledost a hubnutí. Předávkování se projevuje těžkou bolestí hrudníku a bezvědomím trvajícím 1–2 hodiny. Po odeznění účinků nastává tzv. *dojezd*, který se projevuje skleslostí, depresí, panickým strachem a vyčerpáním. Mezi hlavní uživatele amfetaminů, kteří je užívají perorálně (šňupáním), se řadí především řidiči nákladních vozidel, studenti, lidé pracující v noci, kdy tyto stimulační látky navozují pocit nevyčerpatelné energie, která je do značné míry nebezpečná, jelikož vyvolává pocit falešného bezpečí. V nedávné minulosti byly amfetaminy používány jako podpůrné prostředky při redukční dietě, od tohoto, vzhledem k vyvolání závislosti, bylo již ustoupeno. Psychická závislost na amfetaminu a jemu příbuzných omamných látkách se velice rychle vyvíjí a díky neutuchající touze po dosažení maximální euforie přetrvává. S tím, jak se vyvíjí snášlivost k žádaným účinkům látky, musí být její dávkování úměrně tomu zvyšováno až do stádia, kdy může být dávka několikasetkrát vyšší než počáteční dávka. V tomto stádiu je dalším nezanedbatelným nebezpečím tzv. *toxická psychóza*. Ta je charakterizována hlubokými změnami v chování doprovázenými halucinacemi, a to jak vizuálními tak i hmatovými. Tyto halucinace mohou být spojeny také s pocitem agrese a nutkáním k násilnému i sebepoškozujícímu jednání.¹⁴

¹⁴ TYLER, A. *Drogy v ulicích mýty-fakta-rady*. Praha, 2000, s. 51-71.

Obrázek 2: narkosáčky s pervitinem připravené k další distribuci;

15

Obrázek 3: laboratoř na výrobu pervitinu

16

3.5 Konopné drogy

„Konopné drogy doprovázejí lidstvo od pradávna. Patřily k nejstarším užívaným látkám sloužícím k vyvolání změněných stavů vědomí a k léčebným účelům. Dnes není prakticky možné stanovit ani přibližné období, kdy přesně k tomu v minulosti došlo, z různých nálezů můžeme s jistotou pouze říci, že historie užívání konopí a konopných drog je stejně dlouhá jako historie užívání halucinogenních látek a že znalost jejich účinku bylo rozšířena jak v Asii a Evropě, tak i v severní Africe.“¹⁷

Drogy, které se získávají z konopí, obsahují různé množství účinné látky. Zde se zejména jedná o marihuanu, ve které se nachází 5-15 % THC, v hašiši to může být až do 20 % THC, v ojedinělém hašišovém oleji až 85 % THC.

¹⁵ <http://img.aktualne.centrum.cz/299/13/2991329-pervitin.jpg>

¹⁶ http://mm.denik.cz/52/e4/ta_pervitin_denik_clanek_solo.jpg

¹⁷ MIOVSKÝ, M. *Konopí a konopné drogy*, Praha, 2008, s. 21.

Marihuana je droga, která je vyráběna sušením a dalším zpracováním listů květenství samičích rostlin konopí s určitým obsahem THC. Celá nadzemní část rostliny se po svém usušení připraví k vlastní aplikaci. Zde dochází v nejčastějších případech ke kouření takto zpracované drogy. Marihuana, jejíž hlavní část tvoří vrcholová květenství, se považuje za drogu nejvyšší kvality a jakosti, která jako taková je nejvíce vyhledávanou. Zde dochází k dalšímu rozdělení dle pěstebních podmínek každé rostliny. U výrobců došlo časem k poznání, že geneticky upravené rostliny pěstované v kontrolovaném prostředí (tzv. *indoorové pěstování*), přináší mnohem větší zisky obsahu THC v rostlinách. Genetickou úpravou dochází k získání pouze samičích rostlin, o jejichž květy při výrobě marihuany jde.

Obrázek 4: rostliny konopí

18

Hašiš je vyráběn přímo z konopné pryskyřice kvalitních rostlin. Zde platí stejné pravidlo jako pro výrobu marihuany; nejlepšího obsahu THC se dosáhne při sklizení z kvalitních samičích rostlin. Pro získání kvalitního hašišu platí několik obecných pravidel. Základem je samozřejmě kvalitní výchozí látka, tedy rostlina konopí. Dále je zde také důležitá metoda sběru. Používány jsou dvě základní metody. Tradiční je metoda, při které je využíváno převážně lidské práce, ještě ze živé rostliny je pryskyřice získávána třením koženou zástěrou nebo holýma rukama. Nashromážděná pryskyřice se za pomoci speciální škrabky z povrchu setře a následně tvaruje do požadovaných bloků. Takto získaná pryskyřice na vzduchu rychle černá. Druhý způsob představuje metoda tzv. *proséváním*, při které se oddělí rostlinná hmota za pomoci síta od vlastní pryskyřice. Takto získaná pryskyřice se po zahřátí tvaruje do bločků a zabalí do

¹⁸ Vlastní zdroj

ochranné látky. Tento způsob je podstatně méně pracný a získá se při něm čistší droga. Ručním sběrem získá jeden člověk za den pouze cca 25 gramů pryskyřice, při prosévání lze za den získat i několik kilogramů drogy, která při kvalitním uskladnění vydrží až cca 3 roky. Mají-li hašiš a marihuana působit psychoaktivně, je zapotřebí, aby se účinná látka THC dostala do krve a s ní následně do mozku.¹⁹

Obrázek 5: hašiš

20

„Droga marihuana, která ze sušeného listí a kvetoucích výhonků Cannabis sativa, obsahuje 426 chemikálií. Tyto se při kouření promění ve 2000 nových chemikálií. Více než 70 z nich jsou cannabinoidy a nebyly nalezeny v jiných rostlinách. Jeden z těchto cannabinoidů je delta 9 tetrahydrocannabinol (THC), což je psychoaktivní cannabinoid, který způsobuje ten známý pocit intoxikace či stav podobný opilosti. Síla marihuany je dána množstvím THC, který obsahuje. Čím víc THC je v ní obsaženo, tím se stává silnější a škodlivější. THC a ostatní cannabinoidy jsou ukládány do tukových tkání jater, plic, mozku, sleziny a reprodukčních orgánů. Chemická polovina THC může být vyloučena z těla v době od tří do sedmi dnů- zbývající polovina je vpuštěna do krevního oběhu pomalu a může být nalezena v moči i sedm až deset dní po vykouření jediné cigarety marihuany. Takže jestli je někdo běžný kuřák (dvě marihuana cigarety za týden po šest měsíců), pak tukové části jeho těla jsou kompletně prosyceny touto drogou a THC může být u něj v těle nalezen i po několika měsících.“²¹

¹⁹ BOOTH, M. *Konopí - Dějiny* : Praha, 2004, s.5-100.

²⁰ <http://www.extc.cz/lanky/images/drugs/hash/hash3g.jpg>

²¹ ILLES, T. *Děti a drogy*. Praha, 2002, s. 15.

3.6 Taneční drogy

„Extáze – chemicky 3,4-metylendioxiamfetamin. Jde o poměrně dlouho známou látku, užívanou už ve 40. letech minulého století bez většího úspěchu jako lék na Parkinsonovu nemoc. Jako rekreační droga se ale rozšířila až v 90. letech spolu s rozvojem taneční scény. Má kromě stimulačních účinků i euforizační efekt a je to také mírný halucinogen, patrně kvůli interakci se serotoninovými i s dopaminovými receptory v mozku. Tato substance byla legální až do poloviny 80. let, kdy byla zakázána jako nebezpečná látka bez lékařského využití. Její vlastnosti jsou ideální pro taneční scénu – uživatelé jsou po jejím užití bdělí a aktivní po celou noc a zažívají příjemný stav blaženosti. Po jejím zákazu se na trhu objevilo několik dalších amfetaminů šitých na míru, které při nejmenším přechodně na seznamu zakázaných látek nefigurovaly.“²²

V roce 1912 byla firmou Merck syntetizována MDMA a patentována jako anorektikum, nikdy ovšem v této indikaci nedošlo k jejímu používání. V 60. – 80. letech proběhly v psychoterapii pokusy s touto látkou, kdy terapeuticky bylo MDMA hodnoceno kladně, a to hlavně kvůli zlepšení komunikace mezi lidmi se vzájemným silným citovým vztahem. Mezi hlavní poruchy, k jejichž léčení se MDMA používalo, patřilo zasažení posttraumatickou stresovou poruchou. Následně po prokázání neurotoxicity MDMA bylo další používání zakázáno. Na začátku 70. let dochází k individuálnímu rekreačnímu zneužívání MDMA v Americe i v Evropě. V této době byla tiskem označována za bezpečnou drogu, ačkoliv již v této době bylo popsáno několik smrtelných případů. Extáze je značně užívanou taneční drogou mezi mladou generací. K jejímu nejčastějšímu užívání dochází na tzv. *tanečních akcích*. V České republice se začala extáze poprvé objevovat přibližně v roce 1992. V této době se jednalo pouze o individuální dovozy ze zahraničí. Od roku 1993 dochází k masovému dovozu této drogy do České republiky a jejímu užívání na tanečních akcích. Oblibu získává extáze díky příjemným stimulačním účinkům, emočním stavům spojených s relaxací, bez pocitů strachu. Zároveň dochází k pocitům blaha a štěstí, u uživatele je zvýšen pocit empatie a značné sounáležitosti, kdy toto vše bývá doprovázeno halucinacemi. Extáze se ve značné míře prodává ve tvaru tablet, které ovšem nemívají standardní složení. MDMA se v tabletách vyskytuje zhruba v 80% a zbytek jsou inertní pojiva. Jsou zde obsaženy

²² IVERSEN, L. *Léky a drogy*. Praha, 2006, s. 104.

amfetaminy, kofein, ketamin atd. V mnoha případech jsou za extázi vydávány i legálně prodávané látky, jako například přípravky s obsahem ibuprofenu, ambroxolu a dalších. V tabletách se mohou také vyskytovat potencionálně nebezpečné látky nebo i jejich kombinace. Kombinace užívání extáze s dalšími drogami zvyšuje riziko výskytu nežádoucích účinků, případně i zdravotních komplikací.²³

Obrázek 6: extáze, LSD

Označení taneční drogy není úplně výstižné, ačkoliv extáze je ve velké míře spojena právě s taneční scénou. Do tanečních drog je ve své podstatě možno zahrnout téměř celé spektrum drog, ač už legálních či nelegálních. Do této skupiny mohou patřit veškeré látky, které ovlivňují mysl a vědomí člověka. Můžeme sem tedy například zařadit alkohol, tabák, konopné drogy, pervitin, lysohlávky, kokain, LSD a další.

3.7 Opiáty

„Účinnou látkou většiny přírodních a semisyntetických (poloumělých) opiátů je morfin a jeho deriváty, které se v těle vesměs metabolizují zpět na morfin. Nejčastěji zneužívanou látkou této skupiny je heroin (diacetylmorfin). Ve dvacátém století byla připravena řada syntetických opiátů, z nichž nejčastěji užívanou (především při léčbě závislostí) látkou je metadon (6-dimetylamino-4,4, difenyl-3-hepton-hydrochlorid).

²³ <http://old.lf3.cuni.cz/drogy/>

²⁴ http://www.osel.cz/_popisky/127_/s_1279653607.jpg

²⁵ http://www.frank151.com/wp-content/uploads/2008/10/lsd_collage2.jpg

Opiáty jsou obecně a právem spolu s ředidly vnímány jako nejnebezpečnější skupina drog vůbec.“ ²⁶

Obrázek 7: surové opium

27

Surové opium se získává z živých makovic máku odrůdy *Papaver somniferum album*. Makovice po povrchovém nařezávání vylučují bílou šťávu, která na vzduchu houstne a tmavne. Takto je poté následně z makovic sbírána a slouží jako základní surovina pro další zpracování. Mezi přírodní deriváty opia jsou zařazeny také kodein a morfin. Mezi polosyntetické deriváty opia je zařazen heroin. Lidstvu jsou opojné účinky máku známy již několik tisíciletí. Byl úmyslně pěstován již za dob starých Sumerů. Jejich lékaři používali opium jako lék proti mnohým obtížím. Konkrétnější informace o zneužívání opia jsou datovány již do druhé poloviny prvního tisíciletí před naším letopočtem. I zde ovšem platilo, že někteří lidé jeho účinek vychvalovali, zatímco jiní již upozorňovali na jeho značnou nebezpečnost. Následné rozšíření opia na Dálný východ vedlo také ke značnému zneužívání této drogy. Po určitý čas bylo dokonce v Číně zneužívání opia zakázáno. V určitou dobu bylo v Číně až 15 milionů závislých kuřáků opia.²⁸

Důvodem, pro který jsou opiátové drogy zneužívány, je napodobení účinku peptidů vyskytujících se přirozeně v lidském těle. Jedná se o tzv. *vnitřní opiáty* – endorfiny. Tyto látky v těle způsobují příjemné pocity, které jsou v těle vylučovány například při tělesné námaze, radosti, případně při pohlavním styku. Opiáty způsobují v těle několik následně rozdělených procesů:

²⁶ http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/opiaty/opiaty_podrobne

²⁷ <http://stopthedrugwar.org/files/opium-smaller.jpg>

²⁸ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. Praha, 1997, s. 16-17.

- účinky na mozek a míchu
- účinky na ostatní nervové buňky
- opiáty způsobená zánětlivá reakce
- účinky, u nichž se nepodařilo prokázat jejich přesný mechanismus (je ovšem patrné, že s opiáty souvisí)
- účinky opiátů na lidský plod a novorozence

Účinky opiátů na lidský centrální nervový systém

Sem se řadí účinky jak již příjemné, tak i nepříjemné. Mezi hlavní řadíme euforii, ospalost, tlumení bolesti, útlum dýchání, pocit tíže, neschopnost soustředění, letargie, snížení ostrosti vidění, apatie. Opiáty také značně potlačují aktivitu mozkových center, která regulují dýchací rytmus. Tyto účinky jsou nejvíce nebezpečné v případě předávkování, při kterém je respirační selhání nejčastější příčinou smrti. Všechny opiátové drogy značně snižují vylučování slin a hlenu v dýchacím traktu. K tomu dochází v důsledku zablokování receptorů, což vyvolává sucho v ústech, nose a očích. Dochází zde také k zácpě, kdy opiáty dokážou dokonale zastavit svalové stahy, které zajišťují posun obsahu žaludku dále, až do tenkého střeva; vzhledem k těmto účinkům jsou opiáty užívány při léčení úplavice. Například způsobení zánětlivého efektu v lidském těle se v krvi, střevech a plicích nachází typ buňky, pro kterou se vžil obecný název mastoidní buňka. Funkcí této buňky je rozpoznání cizorodých prvků a ty následně napadnout. Při napadení buňka praskne a vyplaví histamin, který je hlavním nositelem alergické odpovědi lidského těla. Histamin následně spustí proces, při kterém jsou otevřeny drobné kožní cévky, díky čemuž dochází ke zčervenání kůže, pocitu horka, svědění a pocení.²⁹

V roce 1803 učinil paderbornský lékárník Friedrich Wilhelm Adam Sertür objev při kterém získal z opia bezbarvý krystalický prášek, který dostal název **morphin (morfium)**. Vlastní morfin se v opiu nalézá v koncentracích od 4 do 21 procent. Morfium je velice účinným prostředkem při tišení bolesti. Od roku 1827 byl průmyslově vyráběn firmou E. Merck and Co. jako prostředek proti nespavosti. Brzy po začátku výroby bylo ovšem zjištěno, že tato látka vykazuje vedle léčebných účinků i vysokou návykovost. Následně v 2. polovině 19. století byl morfinismus nemocí vojáků z bitevních polí tehdejší Evropy. Na přelomu 19. století propukla v Evropě první

²⁹ Drogy-info informační portál o legálních a ilegálních drogách dostupné na http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/opiaty/opiaty_podrobne (10. 11. 2011)

morfinová vlna; ve 20. letech následovala pak vlna druhá. Již v této době bylo morfium vytlačováno heroinem.

„Heroin byl objeven již v roce 1874 coby diacetylmorfin. Od roku 1898 jej prodávala po celém světě německá firma Bayer pod obchodním označením "heroin" jako znamenitý prostředek k uklidnění. Jeden z reklamních sloganů, jímž farmaceuti tuto drogu propagovali, zněl: „Stoprocentně účinný lék proti závislosti na morfinu!“ Dále byl doporučován jako skvělý prostředek proti astmatu a tuberkulóze; to vše vedlo k tragickým následkům. V současnosti představuje jednu z nejnebezpečnějších masově zneužívaných drog. Závislost na pouličním heroinu je obecně považována za nejrizikovější a společensky nejškodlivější závislost: zdravotní, sociální i závislostní rizika jsou u ní velmi vysoká.“ ³⁰

Mezi deriváty získávanými z opia se heroin vyznačuje svou nejvyšší návykovostí. V případě nitrožilní aplikace vzniká na heroinu závislost již po několika dávkách. Na trhu se objevuje v několika formách pod označením „hnědý cukr“ a „bílý prášek“. Bílý prášek má podobu hladké mouky, zatímco forma hnědého cukru má tvar rudohnědých granulí. Na cestě od výrobce k zákazníkovi získá heroin nové přísady, které zvyšují jeho váhu, čímž dosahuje prodejce větší ceny. Dochází zde k tzv. *ředění*. Za přísady jsou používány látky jako jedlá soda, jasanový cukr, strychnin. Účinnost dávky heroinu je proto do značné míry úměrná množství přísad, které v ní jsou obsaženy. Zde číhá na koncového uživatele největší nebezpečí možného předávkování. Způsoby aplikace se u jednotlivých druhů opiátů liší, závisí na typu užívané látky. Surové opium je kouřeno zvláštní dýmkou. Opium lze aplikovat i polykáním. V případě polykání se dostávají narkotické účinky látky mnohem rychleji než v případě jeho kouření. Morfin je aplikován podkožně, injekcí do svalu, případně injekcí přímo do žíly. Heroin je po roztavení nad ohněm zředěn destilovanou vodou, kdy tato směs je následně aplikována injekční stříkačkou přímo do žíly. Heroin lze užívat také kouřením ve směsi s tabákem. Stupeň tolerance závisí na rychlosti metabolismu každého člověka a na rostoucím počtu receptorů, které jsou usazeny na neuronových membránách. Velká způsobilost těla pro přijímání opiátů znamená vyšší toleranci, ale také i silnější závislost na nich. Účinky při užívání opiátů se u každého člověka do značné míry liší. Záleží nejen na typu užívané látky, jejího množství, koncentraci a způsobu jejího užití.

³⁰ http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/opiaty/heroin

Důležitá je také fyzická kondice, psychika a další faktory. Při vyváženosti dávek jsou účinky drog, jako jsou morfin a heroin, do značné míry podobné.

Obrázek 8: heroin

31

Metadon, buprenorfin, LAAM

Při léčbě závislostí na opiátech jsou pacientům podávány substituční látky, které pomáhají s abstinencí. Substituční léčba je v současné době již standardním léčebným postupem. Je to časově omezená udržovací terapie, která v podstatě odkládá splnění konečného cíle, kterým je důsledná abstinence v době, ve které je již pacient subjektivně orientovanou léčbu již podstoupit. Tato léčba slouží ke zlepšení a udržení psychického stavu pacienta. Nástrojem takovéto léčby jsou vlastní substituční látky, které jsou podávány jinak než nitrožilně. Látky jsou podávány v množství, které potlačuje pacientovy odvykací příznaky, čímž všestranně zlepšují kvalitu jeho života. V některých zemích je k takovéto léčbě používán také kodein, depotní morfin, případně i farmaceuticky připravený heroin. Zvláštností metadonu je rok a okolnosti jeho vzniku. Byl objeven v roce 1937 v laboratořích německé firmy IG Farbenindustrie Max Bockmühl a Gustav Ehrhart. Na tento lék vlastnila patent tzv. *Třetí říše*. Proto bylo jedno z prvních obchodních jmen metadonu „*Dolophine*“, odvozenina Hitlerova křestního jména Adolf.

³¹<http://www.obrazky.cz/?step=20&filter=1&s=&size=any&sId=xTACH5XRCTZXNtXcvEts&orientation=&q=heroin>

V podmínkách domácí drogové scény byla za dob socialismu značně rozšířená podomácky vyráběná droga braun. Tato droga dostala jméno podle svého hnědého zabarvení. Po pádu komunismu užívání této drogy ustoupilo díky větší a snadnější dostupnosti ostatních drog. Základní složkou braunu je hydrokodon, který se získává z analgetik a jiných dostupných léčiv obsahujících kodein. Braun je vyráběn v domácích podmínkách za použití běžně dostupného laboratorního skla a chemikálií. V případě úspěšné výroby obsahuje braun větší množství hydrokodonu než kodeinu. Případně lze dosáhnout také drogy bez kodeinu. Braun může v určitých případech v sobě obsahovat také hydromorfin, případně malé množství morfia. Dle účinků se braun řadí k opiátům. Po aplikaci drogy se u uživatele dostavuje pocit suchosti v ústech a pocit příjemného tepla. Uživatel nemá po aplikaci pocit hladu, bolesti a nepocituje ani sexuální touhy. Mezi negativní účinky této drogy patří poruchy koncentrace, zvracení, pomalé dýchání, svědění kůže a zvýšené vylučování moči. V případě chronických konzumentů může dojít k plicním obtížím. Tolerance uživatelů na braun se vyvíjí velice rychle. Po dlouhou dobu si uživatel myslí, že má vše pod kontrolou. Absolutní závislost na braunu se utvoří až za delší časový úsek v řádu několika let.³²

3.8 Halucinogeny

*„Halucinogeny nebo také psychedelika (Psyché delein - manifestovat se), delirogeny, fantastika, psychózmimetika, psychotomimetika, psychodysleptika vyvolávají u zdravých jedinců psychické změny až do stadia toxické psychózy. Skupina halucinogenů zahrnuje velké množství přírodních látek, které jsou používány od dávnověku při rituálních náboženských obřadech. Mnoho látek skupiny halucinogenů bylo syntetizováno nebo izolováno v tomto století. Halucinogeny nepatří mezi rekreační drogy. Vyznačují se předem nevypočitatelným efektem. Průběh intoxikace závisí do značné míry na osobnosti uživatele a zevních podmínkách při intoxikaci. S varováním se setkávají i vědci, kteří zkoumají rituální užívání halucinogenů v terénu: "Cahuillové kladli naprostý důraz na skutečnost, že tato rostlina (durman) je nevypočitatelná a varovali před jejím užíváním nahodilými experimentátory." Relativní bezpečnost při intoxikaci může zajistit školený průvodce, šaman, případně psycholog či psychiatr při terapeutických intoxikacích.“*³³

³² Nožina, M. Svět drog v Čechách. Praha, 1997, s. 16-22.

³³ Sananim - Drogová poradna dostupné na <http://www.drogovaporadna.cz/halucinogeny.html> (10.11.2011)

Meskalin je získáván z dužnatých částí různých druhů kaktusů rostoucích na americkém kontinentu. Tyto kaktusy jsou známy pod názvem peyotes. Vylisovaná šťáva, která má podobu rostlinného oleje je přidávána do nápojů. Meskalin může být zpracováván do práškové podoby, kdy je možno užívat ho ve formě tablet. Při dávce 350-500 mg navozuje meskalin u člověka iluze a halucinace trvající 5-12 hodin. Halucinogenních účinků meskalinu bylo indiány v severním Mexiku při náboženských rituálech.

Psilocybin je psychoaktivní součástí některých hub rodu *Stropharia*, *Psilocybe*, *Conocybe*. Tyto houby se vyskytují ve východní Asii, Evropě a také ve Střední Americe. Největší proslulost získala odrůda rostoucí v Mexiku *Psilocybe mexicana* Hein. Tato byla užívána ke kultovním účelům místních Indiánů. Psilocybin má podobné účinky jako LSD. V podmínkách České republiky se tato látka vyskytuje v houbě lysohlávce. Tato houba se na našem území vyskytuje hojně, ačkoliv nalézt tu pravou není vždy jednoduché. Vyskytují se zde také houby lysohlávce podobné ale bez obsahu účinné látky. Lidé, kteří znají místa výskytu lysohlávky, si je tají. Houba se nakládá, případně suší. Po zpracování se konzumují její hlavičky. U této drogy je značně problematický odhad dávky jelikož obsah účinné látky se může v různých lokalitách značně lišit. Tímto je do značné míry zvýšeno možné riziko předávkování. Menší dávka hlaviček této houby způsobí stav smíchu, euforie a pohody. Větší dávky vedou k iluzím deformacím předmětů a zvuků. V některých případech se u nás vyskytuje konzumace muchomůrky tygrované, která taky způsobuje halucinogenní účinky.

Durman obecný se u nás vyskytuje jako jednoletá bylina obsahující značné množství alkaloidů. U této byliny dochází ke zneužívání semen a listů. Účinky této rostliny jsou využívány lidmi v Evropě, Americe, Africe a Asii k rituálním případně i k léčebným účelům již několik století.

LSD je halucinogenní drogou s bohatou historií. Švýcarský chemik Albert Hofmann syntetizoval v roce 1938 dietylamid kyseliny lysergové. První, kdo vlastní intoxikací objevil psychoaktivní vlastnosti této látky, byl sám její objevitel. Droga se následně rozšířila do prostředí uměleckých a vědeckých kruhů. S touto drogou bylo určitou dobu experimentováno jako s terapeutickým prostředkem. Na poli oficiální psychiatrie došlo k ukončení experimentů poté, co byla zjištěna nevypočitatelnost účinků této látky. LSD je psychoaktivním preparátem, kdy i velice malá dávka, mezi

40-70 mikrogramy, je schopna vyvolat halucinogenní efekt, který může přetrvat až 8 hodin. Při laboratorní výrobě je LSD získáváno ve formě prášku. Užíváno je orálně ve formě různobarevných tablet, tenkých čtverečků želatiny případně je zředěno a napuštěno do absorpčních papírků tzv. *tripů*. Tato droga v centrálním nervovém systému vyvolává několik efektů z nichž nejdůležitější je spojen s působením neuronových receptorů. Halucinogeny působí v časových periodách, které jsou závislé na typu dávky a jejímu množství. Většinou se jedná o látky, jejichž účinky jsou nevyzpytatelné. Účinek těchto látek se projevuje během první hodiny po jejím užití. Největší nebezpečí představují tyto látky pro lidi, kteří s nimi neumí zacházet. Zkreslené vnímání reality, které se může po užití dostavit je nejvíce nebezpečným, jelikož u některých lidí může vyvolat pocit, že umí létat. Pod vlivem těchto látek je nebezpečné dělat činnosti, při kterých je zapotřebí lidské pozornosti, jako je například řízení vozidla.³⁴

3.9 Těkavé látky

„Substance, které se odpařují při běžných pokojových teplotách. Těkavé látky se inhalují pro své psychoaktivní účinky (také bývají nazývány inhalanty, inhalancia), do této skupiny patří organická rozpouštědla (nitrobenzeny - toluen), lepidla, aerosoly, barvy, ředidla, rozpouštědla, benzín a nafta, čisticí prostředky a droga amylnitrát. Některé látky jsou toxické pro játra, ledviny nebo srdce, některé poškozují mozek a/nebo periferní nervovou soustavu. Nejčastěji najdeme uživatele těchto látek mezi mladými adolescenty a dětmi ulice (u nás především na velkých sídlištích). Uživatelé většinou čichají v rozpouštědle namočený hadr, přikládají si ho k nosu a přes ústa, nebo nalijí rozpouštědlo do sáčku, který si dávají k obličejí, což kromě intoxikace způsobuje i anoxii (nedostatek kyslíku v organizmu) s vysokým rizikem udušení.“³⁵

Oxid dusný k objevům této látky jako i dalších přispěl koncem 18. století rozvoj chemie. V této době účinky oxidu dusného objevil sir Humphry Davy, který ho následně zkoušel na sobě a svých přátelích. Zjistil, že při jeho vdechování se dostávají pocity bezstarostnosti a veselosti z tohoto důvodu byl tento plyn následně nazván rajským plynem.

³⁴ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. Praha, 1997, s. 37-40.

³⁵ http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/opiaty/heroin

Éter podobnou historií jako rajský plyn prošel i éter. Tato látka byla původně zamýšlena jako narkóza, avšak díky jejím vlastnostem byla zneužívána jako rajský plyn. Teprve až v roce 1846 došlo zubním lékařem Williamem Mortonem k úspěšnějšímu prosazování éterové narkózy v praxi.

Chloroform byl syntetizován v roce 1831 a částečně se mu na určitou dobu podařilo vytlačit ze scény éter. Toto zapříčinila domněnka, že chloroform nemá žádné vedlejší účinky. Následně historie prokázala, že se jedná o omyl, ale v této době byly objeveny již další látky s podobnými účinky. Vzhledem ke způsobu užívání těchto látek se jejím uživatelům říká *čichači*. K většímu rozšíření tohoto druhu toxikomanie došlo až po objevení nových látek, které byly pro širokou veřejnost mnohem dostupnější. Novodobá chemie zavedla celou řadu prostředků, ve kterých jsou obsažena prchavá rozpouštědla. V každodenním životě se běžně setkáváme např. s laky, čisticími prostředky, benzínem, rozpouštědly. Čichání těchto látek bývá často prováděno ve skupinách. Inhalanty se po vdechnutí a proniknutí do plic dostanou do krevního oběhu a odtud do všech ostatních orgánů. Účinek se dostavuje téměř okamžitě a může přetrvat i několik hodin. Intenzita účinky je závislá na množství, typu látky a na předpokladech jejího uživatele. Psychické účinky jsou charakterizovány vzrušením a povznesenou náladou. Vyskytuje se nekontrolované chování, nepřítomnost duchem kýženým efektem čichání je stav polovědomí či polospánku doprovázeného barevnými sny. Dlouhodobé zneužívání těchto látek vede k celkové destrukci osobnosti, která je provázena nezájmem o okolní svět. Přichází omezení veškerých zálib s výjimkou zájmu o drogy. V začátcích je čichání obtížně prokazatelné jedinec, který s tímto druhem drog experimentuje, si dává pozor, aby při tomto nebyl přistižen. Tyto drogy vyvolávají psychickou závislost. Tato se vyvíjí velice snadno u dětí ve věku od 9 do 13 let. Čichání těkavých látek je vnímáno ve srovnání s injekční aplikací vnímáno jako méně rizikové. Toto tvrzení je vzhledem k možnosti případného přenosu infekcí pravdivé, ovšem co se týče rizika předávkování případně reflexní zástavy dechu a krevního oběhu je toto jednoznačně mnohem rizikovější. Při čichání nelze odměřit přesnou dávku drogy. Těkavé látky jsou nazývány drogami hloupých, jelikož málo dávají a mnoho berou, patří proto mezi jedny z nejtvrdějších drog.³⁶

³⁶ Nožina, M. *Svět drog v Čechách*. Praha, 1997, s. 40- 43.

3.10 Nové psychoaktivní látky

Od roku 2010 je na území ČR zaznamenán výskyt nových syntetických drog. Tyto látky mají podobné účinky jako tradiční drogy (pervitin, extáze, LSD, marihuana), jejich zvláštností je ovšem to, že díky svému chemickému složení nejsou na seznamu zakázaných látek, díky čemuž se vymykají národnímu systému kontroly nelegálních drog. Tyto látky jsou na naše území a do ostatních evropských států dováženy především z Číny, kde se na jejich výrobu zaměřují chemické výrobní závody. Prodej těchto nových syntetických drog byl po určitý čas díky díře v zákoně realizován pomocí internetu, dokonce bylo na našem území otevřeno i několik kamenných prodejen, ve kterých se tyto látky prodávaly jako sběratelské předměty. Obchodníci, kteří uvedené látky prodávali, se zaštitili heslem „Co není zakázáno, je dovoleno“. Policisté nemohli dlouhou dobu s uvedenou situací nic dělat, jelikož pro zakročení nebyl vytvořen právní rámec. Na uvedenou skutečnost reagovali politici až po značném mediálním tlaku, kdy na jaře 2011 došlo k novelizaci zákona. č. 167/2008 o návykových látkách, kdy jeho přílohy byly rozšířeny celkem o 33 nových látek, ze kterých bylo celkem 30 syntetických drog. Největším problémem těchto látek je jejich neznámé složení. V případě, že dojde u člověka ke zdravotním komplikacím po užití některé z těchto látek, je pro lékaře téměř nemožné nasadit okamžitě účinnou případně i život zachraňující léčbu.³⁷

DOB, DOM silný halucinogen, obvyklá je dávka 1-5mg, smrtelnou je dávka 15mg a více, doba působení 18-24h (DOM – 72h), účinky nastávají za 2-3h po užití (riziko předávkování, pokud se prodává jako extáze nebo trip), užití způsobuje závažné poruchy vnímání, paranoidní halucinace.

PMA, PMMA (parametoxamfetamin), rozšířil se v druhé polovině roku 2000, je prodáván jako extáze, v nízkých dávkách má podobné účinky, kritická je dávka nad 50 mg, působí asi 1 ½ až 2 h po užití, má stimulační a halucinogenní účinky, v případě předávkování se dostaví hypertenze, svalová spasma, tachykardie, ztráta vědomí případně i kóma, serotoninový syndrom, nebezpečná hyperthermie.

³⁷ <http://www.bioklub.cz/zdravi/nove-synteticke-drogy-%E2%80%93-velka-hrozba>

4 – MTA (4-methyltioamfetamin) obvyklá je dávka kolem 125mg, po užití se dostavuje mírný stimulační efekt bez halucinací, dostavuje se nebezpečný nitrooční tlak, otáčení oční bulvy, bylo zaznamenáno již několik úmrtí v západní Evropě v roce 1999, po užití se uvolňuje serotonin, dostavuje se riziko serotoninového syndromu v případě kombinace s amfetaminy a antidepresivy.

DXM (dextromethorfan) vyskytuje se v přípravcích proti kašli, ve velmi vysokých dávkách má anestetické účinky podobné ketaminu, obvyklá je dávka kolem 40 – 50 mg, typické je svědění kůže, velmi nebezpečný je v kombinaci s MDMA, hrozí riziko serotoninového syndromu.

PCP (phenicyclidin-piperidin) nyní se vyskytuje v tabletách jako extáze, po užití několika mg se dostaví euforie a halucinace, v případě užití vyšší dávky je účinek stimulační případně halucinogenní a hypnotický, typická je paranoia, návaly agrese, sebeztrouky a pocity nezranitelnosti.

Fentanyl – umělý heroin jedná se o syntetický opioid, který je 80x silnější než morfin, působí jako heroin, ale může být až 1000x silnější. Je to látka, která ovlivňuje centrální nervový systém. Dostavují se pocity euforie, klidu a míru, žádná bolest, povrchní dýchání, bezvědomí. Vedlejšími účinky jsou abstinční syndrom, strach, pocity pronásledování, bolesti zubů, bolesti hlavy, průjem, spánek, svědění případně zástava dechu a následná smrt.

2C-B je halucinogen a entaktogen poprvé byl vyroben v roce 1974 Dr. Shulginem, po užití dávky 5 – 15 mg se dostavují empatické účinky mírnými halucinacemi, při užití dávky 15 – 30 mg dochází ke změnám ve vnímání barev, tvarů a času, mohou být intenzivnější než u LSD.

2C-T-7, 2C-T-2, 2C-I jedná se o psychedelický halucinogen, jeho účinky nejsou dosud přesně známy, obvyklá dávka je 10 – 50 mg, droga začíná působit po 1 ½ - 2 h, hlavní účinky přetrvávají 10 – 12 h, v nízkých dávkách se dostavují mírné halucinace, ve vysokých dávkách může po užití nastat paranoia případně stavy podobné deliriu nebo pronásledování, prodáván je pod názvy jako Lucky7, Tripstasy, Blue Mystic, 7th heaven.

TMA-2 (2,4,5 - trimethoxyamphetamine) jedná se o novou syntetická droga vytvořenou Dr. Shulgin, droga byla prodávána jako extáze v červených a oranžových kapslích, po užití se dostavuje hyperaktivita. V případě užití ve vysoké dávce se dostaví vysoký krevní tlak, citlivost na barvy případně halucinace podobné mezkalin, droga poškozuje ledviny.³⁸

V kapitole jsou popsány nejznámější druhy drog, které jsou zneužívány drogovými uživateli na našem území. Drogy jsou rozdělené dle jejich postavení na drogy legální a nelegální, tedy na ty, jejichž užívání je ve společnosti tolerováno a na ty, které jsou postaveny mimo zákon. Drogy jsou popisovány s historií užívání, způsobem aplikace a nežádoucími účinky. V závěru kapitoly jsou popsány nové psychoaktivní látky, jejichž historie je datována na několik let zpět. Tyto drogy jsou odpovědí moderní chemie na seznamy zakázaných látek díky, kterým jsou drogy postaveny mimo zákon. Nebezpečnost těchto látek tkví v jejich krátké historii, díky čemuž ještě nejsou dostatečně popsány jejich negativní vlastnosti na zdraví člověka, který tyto látky zneužívá. Dalším neopomenutelným aspektem je neznámé chemické složení, kdy výrobci těchto látek se nemusí starat o žádné výrobní postupy a nezajímá je vliv na zdraví jedince. Pro výrobce a prodejce drog je jediným měřítkem úspěchu zisk.

³⁸ <http://k-centrum-orlova.webnode.cz/products/nove-synteticke-drogy/>

4. ZVLÁŠTNOSTI VYŠETŘOVÁNÍ DROGOVÉ TRESTNÉ ČINNOSTI

Problém drogové kriminality přinesl do naší současné společnosti řadu problémů, které se velmi negativně projevují na jejím celkovém stavu. Kriminalita vzhledem k neustále se prohlubující krizi roste. Jedná se nejenom o celkovou trestnou činnost, ale také o trestnou činnost přímo spojenou s drogami. Stoupá trestná činnost spáchaná pod vlivem drog případně vedoucí k získání prostředků na jejich zakoupení pro závislého člověka. Se zvyšujícím se počtem drogově závislých osob stoupá i počet řešených trestných činů. Značným problémem při vyšetřování drogové trestné činnosti je vysoká míra latence, která je s touto trestnou činností spojená. Jedná se také o to, že je zde množství uživatelů nelegálních drog, kteří svojí závislost před okolím úspěšně dlouhou dobu tají. Neopomenutelným faktem je stoupající počet řidičů, kteří v dnešní době řídí vozidla pod vlivem drog, což se negativně odráží ve statistikách nehodovosti.

39

5. DROGOVÁ TRESTNÁ ČINNOST

Od 1. 1. 2010 vešla v platnost úprava trestního zákoníku týkající se nedovoleného nakládání s drogami. K úpravám došlo v hlavě VII, dílu 1 trestního zákoníku. V ustanoveních paragrafů 283 – 288 trestního zákoníku jsou uvedeny trestné činy, přímo související s nedovoleným nakládáním s omamnými a psychotropními látkami a jedy.

§ 283 – Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy

§ 284 – Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy

§ 285 – Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku

§ 286 – Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedy

§ 287 – Šíření toxikomanie

§ 288 – Výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem.

³⁹ http://www.vakobobri.cz/e107_files/public/metodika_vysetrovani.doc

Zde došlo k úpravě dříve platnému ustanovení trestního zákona v ustanoveních paragrafů 187-188a zákona číslo 140/1961 Sb. Kdy paragrafy 285 a 288 jsou zcela nově v současné úpravě zákona číslo 40/2009 Sb.

*„Posuzování trestní odpovědnosti se od 1. ledna 2010 od dosavadní situace významně liší. Podle do r. 2009 platného trestního zákona (TZ) byl trestným činem pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky byly uvedeny v TZ, přičemž čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, nebyl trestným činem, i když jinak vykazoval znaky trestného činu (§ 3 odst. 1, 2 TZ). Toto materiální (či formálně materiální) pojetí trestného činu je v novém trestním zákoníku nahrazeno pojetím formálním: **Podle nového trestního zákoníku je trestným činem protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně, a to bez ohledu na společenskou nebezpečnost (škodlivost atp.) daného činu (§ 13 odst. 1 trestního zákoníku).**“⁴⁰*

§ 283 – Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy - tento paragraf do značné míry převzal obsah dosavadní skutkové podstaty dle ustanovení § 187 tr. z. Paragraf upravuje různé způsoby nedovoleného nakládání s omamnými psychotropními látkami a jedy. Tento paragraf zahrnuje trestnou činnost týkající se prodeje drog, výrobu drog, přechovávání drog pro jinou osobu. Tímto paragrafem jsou tedy v současné době široké veřejnosti tak známí pouliční dealeři drog a jejich výrobci zde se jedná o výrobu drog nikoliv pěstování konopí a jeho následnou přeměnu na marihuanu.

§ 284 – Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu. V tomto paragrafu je realizován požadavek plynoucí z praxe kde vznikla potřeba odlišit přechovávání jednotlivých typů nelegálních omamných a psychotropních látek. Rozlišení je vzhledem k jejich zdravotnímu a společenskému riziku. Zde by se dalo hovořit o takzvaném rozlišení tvrdých a měkkých drog, kdy za držení konopných drog pro vlastní potřebu zákon stanoví nižší trest než za držení drog ostatních.

§ 285 – Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku. Tento paragraf znamená v novém trestním zákoníku významnou změnu. Pěstování pro

⁴⁰ <http://www.dropin.cz/drogy-a-pravo/49-drogy-a-pravo>

vlastní potřebu je zde hodnoceno mírnější trestní sazbou ve vztahu k ustanovení § 283, které postihuje výrobu drog. Zde došlo k úpravě kdy pěstování malého množství konopí, hub nebo jiných rostlin pro vlastní potřebu nepodléhá trestně právnímu postihu, ale je posuzováno podle zákona o přestupcích. Malé množství je v případě pěstování konopí označeno množstvím 5 ks rostlin a méně. V případě, kdy bude skutek již kvalifikován jako trestný čin dle uvedeného paragrafu, je nutná nejen podmínka týkající se množství rostlin, ale také obsahu účinné látky v nich obsažených.

§ 286 – Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu. U tohoto paragrafu došlo ke snížení spodní hranice trestní sazby. V reálném prostředí je tento paragraf uplatňován zejména u skutků, kdy například dochází k dovozu léků s obsahem pseudoefedrinu, jejichž prodej je na našem území značně omezen čímž byl znesnadněn jejich přístup výrobcům pervitinu. Obecně jsou tyto látky označovány jako prekursory.

§ 287 – Šíření toxikomanie. Tento paragraf upřesnil okolnosti, které stanovují užití vyšší sazby týkající se pachatele jako člena organizované skupiny.

§ 288 – Výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem. Ustanovení tohoto paragrafu reaguje na vzrůstající prodej tzv. anabolických steroidů, které mají pro lidské tělo do značné míry devastující účinky. Trestní sazba je stanovena až na jeden rok, kdy v kvalifikované skutkové podstatě na pět až dvanáct let.⁴¹

V případech drogové trestné činnosti lze nalézt jak její oběti, tak i pachatele. Zde je v některých případech role oběti jiná než jak ji známe u ostatních trestných činů. Příkladem této oběti je osoba drogově závislá. Pravidelní uživatelé drog mají na rozdíl od většinové populace větší šanci, že budou pod vlivem drog porušovat zákony. Samotným užíváním drog, se uživatelé drog nedopouštějí protiprávního jednání, jelikož užívání drog není protiprávní. Toto je ovšem pouze jeden pohled na věc ačkoliv užívání drog protiprávní není, jejich držení ovšem protiprávní již je. Zde se může jednat jak o přestupek tak případně i o trestný čin. Hranice rozlišující tyto delikty je nazývána množství drogy větší než malé a je odlišena v závislosti na konkrétním typu návykové látky. Toto rozdělení je uvedeno v nařízení vlády č. 467/2009 Sb. V případě, že je droga

⁴¹ <http://www.dropin.cz/drogy-a-pravo/49-drogy-a-pravo>

držena za jiným účelem, než pro vlastní potřebu je to stíháno jako trestný čin, bez ohledu na množství drog. Do hlavní skupiny osob, podléjících se uvedeném druhu trestné činnosti jsou osoby, jejichž nezákonná činnost je přímo spjata s výrobou, prodejem a další manipulací s omamnými a psychotropními látkami. Tyto osoby často ani uživateli drog nejsou. Často se jedná o osoby, které jsou členy zločineckých organizačních struktur. V těchto strukturách má každý člen svojí jasně přidělenou roli. Na našem území se vyskytují zločinecké struktury složené z cizinců z Ruské federace, Ukrajiny, bývalé Jugoslávie a v neposlední době i z Vietnamu. Ve značné míře se u osob vietnamské národnosti jedná o lidi, kteří v naší republice již legálně podnikají, kdy k tomuto, se v posledních letech přidal i obchod s drogami. Jedná se především o výrobu marihuany, kterou pěstují ve velkopěstírnách a takto získanou drogu následně i prodávají na našem území, ale také vyvážejí do zemí na západ od našich hranic. Dříve byla výroba pervitinu doménou českých výrobců drog, ovšem i tento segment drogové trestné činnosti se pomalu dostává do rukou vietnamských drogových klanů. Tito se zabývají výrobou pervitinu zejména kvůli ziskům z této činnosti plynoucím. Ostatní zločinecké struktury se zabývají dovozem, distribucí a pašováním drog přes naše území. V těchto případech se jedná převážně o drogy jako je kokain a heroin. Čeští občané zabývající se výrobou pervitinu a jejich následným prodejem jsou ve většinovém poměru i jejich uživateli, kteří si tímto způsobem opatřují drogu pro vlastní potřebu. Ačkoliv by se mohlo zdát, že je výroba pervitinu těžká dá se při troše trpělivosti a vrozené šikovnosti snadno zvládnout. Lidé závislí na pervitinu, kteří jej i sami zároveň vyrábí, se dále dělí na dvě podskupiny jedni, kteří ho vyrábějí sami a cestou dalších osob ho prodávají dalším drogově závislým. Dále se zde vyskytují skupiny drogově závislých osob, které mají ve svém středu svého výrobce pervitinu tzv. *vařiče*, který drogu pro tuto danou skupinu vyrábí. Výroba probíhá za přispění ostatních členů dané skupiny, jelikož k výrobě drogy je potřebné určité množství chemikálií a dalších látek potřebných k její výrobě. Takovéto skupiny mají výhodu v tom, že droga, kterou užívají, neputovala přes několik dalších prodejců a prostředníků, kteří svůj si svůj zisk zajistili tzv. *nařezáním* drogy kvůli zvětšení její váhy a objemu. Čili užívají drogu čistou přímo od zdroje a to za zlomek ceny, za kterou je tato běžně prodávána. Vzhledem k tomu, že drogy jsou postaveny mimo zákon, je jejich prodej a výroba spojen se značným rizikem čemuž odpovídá i jejich cena. Cena zahrnuje tedy nejenom náklady spojené s výrobou samotné drogy a náklady na dopravu, ale také cenu za riziko jelikož je vždy pouze jenom otázkou času, kdy se výrobce či distributor stane objektem zájmu

orgánů činných v trestním řízení, s jejichž zájmem je pro daného jedince spojený pobyt za mřížemi. Vyšetřování drogové trestné činnosti vyžaduje značné zkušenosti, profesionální přístup a značnou míru morálního charakteru. Toto jsou nároky, které klade tento druh trestné činnosti na policistu pracujícího v terénu na různých stupních odhalování a vyšetřování. V případě, kdy je vyslýchán uživatel drog je zapotřebí, aby policista ovládal znalosti z oboru psychologie případně psychiatrie a dokázal odhadnout chování dané osoby při výslechu, kdy tato se bude chovat jinak, pokud bude vyslýchána v postavení osoby podezřelé případně svědka. Při výslechu je důležité dodržovat všechny zákonné normy vymezující a určující průběh vyšetřování. V obecné rovině je model chování těchto pachatelů v průběhu vyšetřování značně specifický a jiný od chování lidí v různých životních situacích. Nejdůležitějším je zjistit postoj pachatele ke spáchanému skutku, to znamená, jestli lituje, že skutek spáchal, případně zda uznává jeho zavrhnutelnost, případně zda trestný čin schvaluje. Tento postoj k deliktu zpravidla vyplývá z pachatelovy osobnosti, případně z jeho charakteru a hodnotové orientace, kdy morální vlastnosti které jsou dlouhodobě utvářené a jsou natolik zakořeněné, že je v průběhu vyšetřování nelze ovlivnit. Struktura osobnosti pachatelů je utvářena patologicky, je možné setkat se relativně často s tím, že pachatelé svůj delikt vnitřně schvalují. V trestném činu nenacházejí nic zlého a necítí žádné morální výčitky. Pokud pachatel vůbec něčeho lituje tak je to pouze to, že měli smůlu a nepodařilo se jim uniknout před spravedlností a zodpovědností přijmout za své protiprávní jednání adekvátní trest. Je důležité s tímto postojem počítat u osob, které mají narušené sociální vazby a také u recidivistů. Je důležité se při vyšetřování nespoléhat na to, že se tento postoj podaří u těchto osob zvrátit. Vyjadřovaná lítost je do značné míry neupřímná sledující pouze vlastní prospěch jelikož lítost nad spáchaným trestným činem je jedním ze základních měřítek pro případnou nižší výměru očekávaného trestu. Toto ovšem nelze uplatňovat paušálně i mezi pachateli trestných činů je možné nalézt osoby, které svého nezákonného jednání hluboce litují. Chování těchto osob je pro vyšetřující policisty výhodné jelikož nekladou vyšetřování tolik překážek a v některých případech svým jednáním samotnému vyšetřování napomáhají. Díky jejich úplnému doznání lze získat informace, ke kterým by se jinak vyšetřující policisté nedostali. I pachatel, který akceptuje společenskou hierarchii hodnot a vnitřně uznává nepatřičnost deliktu, který spáchal, může toto popírat a to z důvodu, že se obává trestu případně společenského odsouzení. Na druhém konci stojí pachatel, který tento delikt vnitřně schvaluje a nespatřuje na něm nic špatného, a proto se někdy k deliktu přiznává. Postoj pachatele

k přiznání je natolik nestabilní, že se v průběhu vyšetřování může měnit, kdy pachatel původní doznání odvolá. Motivy nutící pachatele k zapírání případně k přiznání trestného činu vyvolávají v jeho vědomí konflikt. U takového výslechu je důležité, aby vyšetřující policista poznal vlastnosti pachatele a mohl skrze vnitřní dynamiku vnitřního konfliktu pachatele tento jeho vnitřní rozpor usměrnit ve prospěch získání pravdy. Je tedy důležité skrze vyšší morální city a vhodným předestřením důkazům přesvědčit pachatele o neudržitelnosti dalšího popírání.

Z nepřeborné škály psychických vlastností pachatele, které ovlivňují jeho chování při vyšetřování, je možné uvést tyto:

- *Charakter, který vyjadřuje pachatelův vztah k jiným lidem a k sobě samému, složky jeho vůle a jeho morální profil.*
- *Temperament skládající se takových charakteristik, jako je prchlivost, výbušnost, impulzivita, pružnost, důkladnost, soustavnost a vytrvalost.*
- *Schopnosti, ze kterých má největší vliv na jeho chování v průběhu vyšetřování jsou rozumové, paměťové a pozornostní schopnosti.*
- *Postoje, mezi kterými má značný význam postoj pachatele k policejním a justičním orgánům (který je zpravidla velmi negativní), postoj k oběti, svědkům a spolupachatelům.*⁴²

Není překvapením, že u pachatelů trestné činnosti se mnohem častěji setkáváme s negativními psychickými vlastnostmi, které se u ostatní populace v také míře nevyskytují. Mezi často se vyskytující patří například brutalita, nepřizpůsobivost, bezohlednost a citová chladnost. To ovšem nevylučuje, že u pachatelů trestné činnosti výskyt pozitivních vlastností, mezi které může patřit například inteligence, vytrvalost, důkladnost. Skladba osobnosti je u těchto osob do značné míry disharmonická. V kriminální populaci je častější výskyt jedinců odchylovících se od psychické normy, vyskytují se specifické poruchy osobnosti označované jako psychopatie. Tyto patologické vlastnosti vyšetřovaných osob se promítají nejenom do způsobu páchaní trestných činů, ale také do jejich následného vyšetřování. Znalost těchto jevů je pro policisty důležitá, jakož i pro ostatní orgány činné v trestním řízení. Chování pachatelů nejenom při jejich vyšetřování je do

⁴² KRAJÍK, V., HEJDA, J.: *Drogy v životě společnosti*. Bratislava, 2003, s. 40- 41.

značné míry ovlivněno jejich sociálními charakteristikami. Specifický přístup vyšetřování osob drogově závislých je důležitý v kombinaci s dalšími faktory jako je například to zda je pachatel mladiství, recidivista a má již zkušenost s průběhem vyšetřování případně s výkonem trestu odnětí svobody. Všechny tyto skutečnosti ovlivňují a ve větší míře posilují způsobilost pachatele klást při vyšetřování účinný odpor.

O uživatelích drog je možné říci, že z počátku své drogové kariéry se u nich nevyznačuje společný osobnostní profil, který lze částečně vysledovat u ostatních pachatelů trestné činnosti. Tito v tomto ohledu představují různou směs ukazatelů a kritérií kryjících se s předpovídáním jejich kriminální kariéry a to ve všeobecné rovině. Pokud ovšem dochází ke vzniku fyzické závislosti na drogách, dojde k rozvinutí všech průvodních znaků a okruh osobnostních charakteristik se značně zužuje a poté je možné vytvořit profil pachatele závislého na drogách. Pachatelé, kteří jsou závislí na tvrdých drogách, se v tomto ohledu sobě značně podobají, kdy jedním z určujících znaků je jejich kriminální narušenost. Informace o trestném činu jsou ve vědomí každého člověka zafixované v paměťových stopách. Těmito se rozumí ideální obraz, který byl utvořen při kriminálně významné události. Paměťová stopa je utvořená materiálním nositelem informace a informací samotnou, která je ve stopě zakódovaná. Přirozenou formou projevu těchto stop je hlavně lidská řeč. Informace, která je obsažená v paměťové stopě může být vyčleněna pouze osobou, která je nositelem informace. Výpověď osoby je vlastně vyčlenění informace, která se nachází v paměťové stopě. Metodou sloužící k získání výpovědi je vlastní výslech. Výslechem se rozumí kriminalistická metoda, při které je na základě zákona získávány formou výpovědi významné informace z paměťových stop nacházejících se ve vědomí vyslychaných, k tomuto dochází za přísného dodržování zákonem daných práv jak vyslychaných tak i vyslychajících. Základním cílem každého výslechu je získání věrohodné a úplné v zájmu zjištění skutkového stavu věci, o kterém jsou důvodné pochybnosti.

Obecně užívaná pravidla výslechu podezřelé případně obviněné osoby jsou stejné i pro pachatele užívajících drogy, u kterých je nutné přihlídnout k jejich momentálnímu psychickému a fyzickému rozpoložení. Při zadržení osoby užívající drogy je důležité mít na paměti specifické podmínky výslechu takové osoby. Před vlastním výslechem je pro policistu důležité zjistit zda osoba, kterou bude vyslychat

je ještě pod vlivem drog. Pro určení tohoto stavu je důležité vycházet nejen z vlastních pozorování uvedené osoby, ale také je důležité přihlížet k celkovému chování vyslychané osoby. Důležité je zaměřit se na následující znaky:

- **Výraz očí:** silně rozšířené zornice, červené oči. Silně rozšířené zornice i v případě jejich osvětlení. Chladný a pro ostatní nepřítomný pohled.
- **Výraz tváře:** objevuje se nepřírozně bledá tvář, ale také může dojít ke změnám barvy tváře od bledé po červenou, na obličeji se mohou vyskytnout kapky potu, ačkoliv teplota v místnosti tomu neodpovídá.
- **Řeč:** tato je častou nesouvislá. Osoba, která je v době výslechu pod vlivem drog nadměrně při řeči gestikuluje, čímž zakrývá to, že nemůže najít ta správná slova, za pomoci kterých by se vyjádřil. Při hovoru se mohou dostavit problémy s dýcháním.
- **Koordinace pohybu:** člověk pod vlivem drog má podobnou chůzi jako člověk pod vlivem alkoholu jeho chůze je klátivá a dostavuje se třes rukou.
- **Celkové chování:** člověk, který je pod vlivem drog, je nápadný svojí až nepříroznou aktivitou, vyskytuje se zde prudké a nekoordinované chování, které je pro nezasvěcenou osobu nelogické. U takovéto osoby je zvýšená citlivost na vnější podněty a často dochází i k náhlým změnám stavů. Osoba je jednu chvíli komunikativní a během chvílky přestává komunikovat a vyslychajícího přímo ignoruje a místo výslechu chce okamžitě opustit.

V případě, že je při výslechu podezření na požití drog je důležité splnit několik základních podmínek, aby mohl výslech dále pokračovat. Základním předpokladem je prohlídka vyslychané osoby lékařem, který určí, zda je osoba výslechu schopná bez toho aby jí to poškodilo na zdraví. V případě, že to může napomoci po důkazní stránce vyšetřovanému případu, je možné nechat lékařem odebrat krev nebo moč pro případné toxikologické vyšetření. Osoby užívající drogy jsou do značné míry obeznámeny s podmínkami beztrestnosti nezákonného chování v případě určení své nepřičetnosti, proto se někteří z nich snaží při vyšetřování obhajobu postavit na tom, že v době spáchání skutku byli pod vlivem drog a proto nemohli rozpoznat nebezpečnost tohoto chování pro společnost. Časté je také to, že takováto osoba s odstupem času svojí původní výpověď odvolá s odkazem na to, že v době svého výslechu byla pod vlivem drog a proto vůbec nevěděla, co vypovídá a toto si vůbec nepamatuje. Z těchto důvodů

je nutné včasné rozpoznání zda je osoba pod vlivem drog či nikoliv a případně provést odběry na kterých se může při pozdějším vyšetřování ukázat, že takováto obhajoba je pouze účelová a nezakládá se na pravdě. Při výslechu osoby užívající drogy je proto zapotřebí před začátkem samotného výslechu se co nejvíce seznámit s charakteristikou vyslychané osoby. Takováto osoba může být bezdůvodně agresivní nebo apatická bez zájmu o navázání možného dalšího kontaktu. Další specifickou skupinou jsou, ale i osoby, které drogy vyrábějí. Takováto osoba si během výslechu ověří, zda vyšetřující policista má technické případně i chemické znalosti pro to aby posoudil věrohodnost výpovědi takovéto osoby. V případě, že vyslychaná osoba zjistí, že proti sobě má erudovaného policistu, značně se jí tím zmenší prostor pro různé lži. V případě, kdy vyslychaná osoba nebude chtít vypovídat pravdu, je možné předpokládat, že svůj výslech se bude snažit ovlivnit tvrzením, že se s drogou setkala poprvé. Ve výslechu je důležité uvést všechny okolnosti a údaje potřebné pro řádný průběh trestního řízení. Vzhledem k tomu, je dobré v případě, kdy vyslychající policista nemá potřebné znalosti přibrat k výslechu chemika případně někoho kdo potřebné znalosti má.

Výslech je často rozhodujícím důkazem pro celé trestní řízení vedoucí k odsouzení obžalovaného před soudem. Není přesto pouze jediným důkazem, a proto je třeba dbát i ostatních důkazů, které utvoří řetěz. Tyto důkazy je potřebné hodnotit jako samostatně tak i v souhrnu k ostatním okolnostem zjištěným při trestním řízení. Mezi tyto důkazy například patří to, že při osobní prohlídce uživatele je nalezeno větší množství drog, než je obvyklé pro vlastní potřebu. Dalším ukazatelem může být i to, že tyto drogy má podezřelí již navážené na menší dávky což signalizuje, že uvedené drogy mohou být připraveny k dalšímu prodeji, jelikož uživatel drog většinou nemá peníze na více než jednu či dvě dávky, které většinou po zakoupení spotřebuje na uspokojení vlastní potřeby. Dalším ukazatelem může být i to, že osoba má u sebe kapesní váhy případně větší množství narkosáčků, do kterých je droga pro finální distribuci balena. Policista by měl s osobou užívající drogy jednat z pozice autority a to rázně, ale v mezích zákona. Případné agresivní či autoritativní chování. Intonace hlasu by měla být jasná bez podtónů. Gestikulace by měla být užívána v co nejmenší míře, důležité je takovouto osobu stále sledovat pohledem a být připraven na neadekvátní chování. Policista by měl počítat i náhlou změnou nálady takovéto osoby a jejími případnými slovními výpady vůči autoritě zasahujících policistů. Je důležité nenechat se ukolébat klidným jednáním, které se může během několika okamžiků změnit v bezdůvodný útok proti zasahujícím policistům. Chování policistů by mělo být adekvátní vůči situaci

v případě kdy osoba je viditelně zpomalená je důležité, aby policista zpomalil svůj projev vůči takovéto osobě, aby tato byla schopna komunikovat adekvátně. Ač je to pro běžného člověka nepochopitelné, tak osoby závislé na tvrdých drogách, u kterých již došlo k odsouzení, jsou často i rády, jelikož ve výkonu trestu odnětí svobody mají na několik měsíců případně let po každodenních starostech, jak bude vypadat následující den. Ve výkonu trestu mají zajištěno ubytování stravu a všechny základní životní potřeby. Dochází zde i k nucené abstinenci, které by jinak tyto osoby nebyli schopny. Často u nich následně dochází i ocenění situace kdy se do výkonu trestu dostanou. Zde mají čas a prostor udělat rekapitulaci posledních let a často tvrdí, že konečně mají čistou hlavu. U některých následně dochází k tomu, že roky závislosti na tvrdých drogách se jim vybavují jako v mlžném oparu. Největší starostí bývá do jakého nápravného zařízení a kam se dostanou a v jakém prostředí budou trávit několik dalších let.⁴³

⁴³ Kriminologický sborník 5/2007, Praha, s. 54-58.

6. VLIV DROG NA OSTATNÍ TRESTNOU ČINNOST

V případech uživatelů drog a drogovou kriminalitou je důležité neopomenout problém tzv. *sekundární drogové kriminality*. Jedná se o kriminalitu páchanou v přímé souvislosti s obstaráváním peněz potřebných k následnému získání drog. Tuto kriminalitu páchají problémoví uživatelé drog. Dále lze mezi tyto trestné činy zařadit i ty které jsou spáchány pod vlivem drog. Zde se může jednat jako o drogy legální jako je alkohol a tak i o drogy nelegální.

Viditelným příkladem této situace je hlavní město Praha. Praha je v centru zájmu osob, které se na jejím území dopouštějí různých drogových deliktů. Uživatelé drog tzv. pražská drogová scéna, se na bezpečnosti v Praze projevuje v podobě sekundární kriminality, do které se řadí majetkové trestné činy, výtržnosti, násilné trestné činy a přestupky. Tyto skutky poznamenávají každodenní život jak Pražanů tak hlavně i návštěvníků hlavního města Prahy což se v případě turistů negativně projevuje na celkové pověsti České republiky ve světě. Značným problémem je veřejné pohoršení, které působí veřejná aplikace drog, která může být postihnutelná maximálně jako přestupek. Pouliční drogová scéna zůstává nejaktivnější v centru města, kde ji nalezneme nejen na otevřených a rozlehlých prostranstvích, jakými jsou například Václavské náměstí, Staroměstské náměstí, Karlovo náměstí, ale také prostory významných dopravních uzlů jako je Hlavní nádraží případně Masarykovo nádraží. V těchto místech jsou jako výchozí body pachatelů drogových trestných činů především herny a malé bary, které se nacházejí v jejich bezprostředním okolí. Tato místa jsou příhodná pro páchaní nejenom drobných a kapesních krádeží a to především proto, že je zde velké množství lidí na relativně malém místě. Právě na těchto místech dochází v souvislosti s drogovou kriminalitou často také k sekundárním projevům drogové kriminality. v podobě kapesních krádeží, popř. drobných krádeží v obchodech. V souvislosti s kapesními krádežemi je však důležité zmínit skutečnost, že kapesní krádež se často a velmi rychle změní v trestný čin loupeže. Drogové závislý pachatel takového činu použije násilí poté, kdy oběť zjistí, že je právě okrádána a snaží se bránit svůj majetek. Množství těchto trestných činů je přímo úměrné stoupajícímu případně klesajícímu množství problémových uživatelů drog. Nelze paušalizovat v tom, že každý uživatel drog je zloděj nebo násilník. Vzhledem k velkému množství uživatelů drog se jedná pouze o určité procento lidí. Proto se jedná o tzv. problémové uživatele drog. V roce 2010 „vzrostl odhadovaný počet problémových uživatelů drog – střední odhad

dosáhl hodnoty 39,2 tis. osob, ve srovnání s minulými lety však tento nárůst není statisticky významný. Významně se ovšem v roce 2010 zvýšil počet problémových uživatelů pervitinu (28,2 tis.) a snížil počet problémových uživatelů opiátů (11,0 tis.). Dále se zvýšil počet injekčních uživatelů drog (na cca 37,2 tis.) Kraji s nejvyšším počtem uživatelů drog a zároveň s nejvyšším počtem opiátů jsou tradičně Praha a Ústecký kraj. Zejména v Praze a v dalších českých krajích je rozšířeno injekční užívání Subutexu. Běžné je současné užívání pervitinu a opiátů. Celkem tak problémové užívání drog zasahuje 0,5% české dospělé populace. Odhadem desetina až čtvrtina vězňů, tj. přibližně 2-5 tis. osob, vykazuje při nástupu do věznice znaky aktuálního problémového užívání drog, což je přibližně 20-50 krát vyšší prevalence problémového užívání drog než v obecné populaci.“⁴⁴

Dle studie Národní protidrogové centrály byl vytvořen odhad (18 měsíční období, a to od roku 2007 až do poloviny roku 2008). Tento představoval počet sekundárních trestných činů spáchaných uživateli drog. Za uvedené období činilo toto číslo 30% z celkové kriminality za uvedené období jednalo se celkem o 109038 t.č. z celkového počtu 374248 t.č.. V tomto čísle trestné činnosti se jedná převážně o trestnou činnost majetkovou, která je v podstatné míře zastoupena krádežemi věcí z vozidel. Následně jsou zde také další druhy krádeží a loupeží. Důležitým faktorem vedoucím ke zjištění proč se jedná o takovéto číslo je následující. Pro osobu, která je ovládána potřebou získat drogu již v určité fázi závislosti netvoří zákony žádnou překážku. Drogově závislá osoba je vedena pouze touhou uspokojit svoji potřebu bez ohledu na okolnosti. Zde proto dochází k tomu, že se během okamžiku páchaný trestný čin krádež na osobě případně kapesní krádež změní v loupež, jak bylo již zmiňováno. Mezi pachateli, kteří se těchto trestných činů dopouštějí, jsou z převážné většiny uživatelé tzv. tvrdých drog. Uživatelé tvrdých drog potřebují značné prostředky na svou pravidelnou dávku. Zatímco 1 gram marihuany se na nelegálním trhu prodává za částku 100 – 200 Kč tak například 1 gram pervitinu lze získat za částky od 700 – 4000 Kč. Na to aby uživatel získal tu nejnižší cenu, tedy 700 Kč, musí mít velice dobré známosti a to přímo s osobou, která pervitin vyrábí, kdy za tuto částku získá 1 gram čistého pervitinu bez dalších příměsí, které se do něj dostávají při dalším prodeji. Na druhém konci stojící částka 4000 Kč je v místech s velice omezeným přístupem a kontrolou jako jsou například věznice. Na těchto místech je značně omezený počet lidí, kteří s drobou

⁴⁴http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/vyrocnizpravy/vyrocnizprava_o_stavu_ve_vecech_drog_v_cr_v_r_2010

disponují (nízká konkurence) a značné riziko kontrol, tedy velká přírážka za tzv. riziko. Obvyklou cenou u pervitinu je částka kolem 1500 Kč za 1 gram. Lze získat i nižší cenu ovšem za cenu rizika, že se jedná o ředěnou drogu, čímž získal prodejce její větší množství. Trestné činy, které páchá drogově závislá osoba, jsou do značné míry závislé na vlastnostech takovéto osoby a okolím, ve kterém se tato zdržuje. Tyto osoby často provádí vloupání do vozidel, při kterém lze často jedním skutkem získat i několik desítek tisíc korun v případě, že oběť nechá ve vozidle peněženku s kreditními kartami a v jejích blízkosti napsaný PIN, díky kterému dochází k následnému získání značného množství hotovosti. Největším podílem na páchání této trestné činnosti se podílejí uživatelé pervitinu, kokainu a heroínu tito jsou ochotní a schopní pro zahnání abstinčních příznaků učinit cokoliv. U těchto osob je tato trestná činnost opakovaná, jelikož potřebují značné množství peněz.⁴⁵

Příkladem takového člověka, který kvůli potřebě drog přišel o dítě a dal se kvůli drogám na dráhu zločinu, je příběh slečny Katky.

„Já jsem se k drogám dostala vlastně kvůli mámě,“ říká Kateřina. „Ona měla strašně přísnou výchovu, a tak mně a ségře chtěla dopřát co nejvíc volnosti.“ Ta volnost dopadla tak, že sestra pár měsíců žila s partnerem a začala s ním brát drogy. Když se rozešli, poslala k němu Katku – pro osobní věci. Bývalý sestřin partner tehdy Katce nabídl první dávku. „Byl to herák a já si dala jenom ze zvědavosti, co to se mnou udělá.“ Droga nebyla čistá, a tak dívka – pořád ještě ze zvědavosti – začala shánět skutečnou.“⁴⁶

Poté následoval zcela běžný scénář, kdy si po několika dávkách dívka vytvořila závislost na heroinu. Katka stále tvrdila, že s drogou může kdykoliv skončit, ale tragicky se mýlila. Katka skutečně chtěla s drogami skončit a neustále věřila tomu, že bude bez problémů schopná vrátit se do normálního života, ve kterém by si našla práci, přítele a s ním měla dítě. S prudkým pádem, který se dostavil po stránce materiální, přišel i osobnostní pád, který donutil Katku uchýlit se ke krádežím. Drogy na psychice člověka zanechají obrovskou a často i nesmazatelnou stopu. Tato stopa je u člověka, který si uvědomuje svůj problém a nemá sílu s ním něco dělat ještě mnohem horší. Od krádeží

⁴⁵ Kurz Policejní Akademie Praha: Metodika, indikace, detekce a dokumentace návykových látek

⁴⁶ PRACHAŘ, F. *Troska Katka: Matkou jsem byla jen tři dny*. <<http://www.blesk.cz/clanek/bijak-novinky/132509/troska-katka-matkou-jsem-byla-jen-tri-dny.html>>.

následně přešla Katka k prostituci. V životě pak dostala několik šancí se vyléčit ze závislosti a začít znovu. Snažila se o to. Ale i přes fakt, že po několika letech užívání drog, otěhotněla a užívání drog omezila, nedokázala nad drogami zvítězit a nakonec byla přinucená okolnostmi její závislosti své dítě opustit. Příběh Katky natočila Helena Třeštíková jako Časoběrný dokument. V tomto příběhu Katka také uvádí, že za období jednoho roku společně s tehdejším přítelem utratili přibližně 1 000 000,- až 1 200 000,- za potřebné dávky heroinu. Všechny peníze získali nelegální trestnou činností. Za další druh sekundární kriminality je možné považovat například nehody spáchané pod vlivem drog. Ze statistiky Policejní prezidia ČR vyplývá, že za rok 2011 bylo spácháno celkem 149 nehod pod vlivem drog, kdy při těchto nehodách bylo celkem zraněno 88 osob a 8 osob zemřelo. Další okolností, při které dochází k páčání trestných činů násilné povahy, jedná se o tzv. *toxickou psychózu*. Toxická psychóza je „*psychotická porucha vyvolaná zneužíváním psychotropních látek. Vyskytuje se typicky po psychostimulanciích (nejčastěji jde o paranoidní syndrom) a halucinogenech. Obraz toxické psychózy je velmi podobný schizofrenii, odlišení je možné obvykle jen na základě anamnestických údajů a průběhu. Toxická psychosa odeznívá většinou spontánně, bez potřeby medikace, je však potřebná psychoterapeutická nebo poradenská podpora.*“⁴⁷

Kapitola pojednává o problematice vyšetřování drogové trestné činnosti, za současné úpravy zákona. Jsou zde rozděleny základní drogové trestné činy, s popisem jednání, na které se daný paragraf trestního zákoníku vztahuje. Popsány jsou i zvláštnosti výslechu osoby užívající drogy a to jak z psychologického hlediska, tak i z hlediska zdravotního. Kdy uživatelé drog jsou často v různém stádiu po aplikaci drogy, čímž se jejich chování nedá odhadnout a trpí některou z infekčních nemocí jako je žloutenka nebo také virus HIV. Je zde popsán i vliv drog na ostatní trestnou činnost, který v dnešní době není systematicky nikým sledován, ačkoliv tento vliv je do značné míry nezanedbatelný a zasluhoval by si mnohem větší pozornost.

⁴⁷ SOTOLÁŘ, A., PÚRY, F., ŠÁMAL, P., a kol. *Trestná činnost spojená se zneužíváním drog a formy jejího řešení*, 2. Svazek, Praha(sv. 66).

7. MOŽNÉ DOPADY PŘÍPADNÉ LEGALIZACE KONOPNÝCH DROG

Dlouhou dobu bylo téma týkající se případné legalizace konopí a jeho produktů v naší společnosti tabu teprve v průběhu posledních několika let došlo k vlně laické a následně i odborné diskuze nabuzená některými léčebnými a terapeutickými úspěchy. V tomto směru lze hledat vzory v ostatních sousedních státech.

„Od roku 1998 smí být účinná látka konopí – dronabinol (THC) ve většině evropských států předepisována na lékařský předpis. Dá se běžně získat dokonce i v Rakousku a ve Švýcarsku. Německý spolkový režim zjistil v létě roku 2000, že konopí má terapeutický potenciál při větším množství onemocnění a začalo se pracovat na přípravě konopného extraktu k medicínským účelům. V roce 2003 byl německým soudem poprvé vysloven osvobozující rozsudek v případě pacienta s roztroušenou sklerózou, který užíval k léčebným účelům ilegální konopí. Soudce konstatoval, že toto použití zakázané látky ospravedlnil stav nouze. Také v Rakousku se dočkal osvobozujícího rozsudku pacient s Aids. Ve Švýcarsku úřady do značné míry trpí medicínské využívání jinak ilegálního konopí.“⁴⁸

V poslední době v případě, že člověk sleduje, co se děje u nás, ztrácí dojem, že marihuana je stále ještě zakázanou látkou. Do určité míry k tomuto stavu přispěla mediální kampaň ze začátku roku 2010, kdy vstoupil v platnost nový trestní zákoník. V této době média neustále informovala o tom, že došlo k částečné dekriminálníci drog a že v případě konopí lze pěstovat 5 rostlin pro vlastní potřebu a následný produkt konopí lze vlastnit v množství do 15 gramů sušené rostlinné látky také pro vlastní potřebu, aniž by za to hrozil trestní postih. Toto je do značné míry pravdou trestní postih za uvedená množství v případě rostlin konopí a drogy marihuany nehrozí. Na druhou stranu je potřebné říci, že na tento stav pamatuje zákon o přestupcích č. 200/1990 Sb., který toto jednání hodnotí jako přestupek dle ustanovení § 30 jako Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. Za uvedená množství uděluje sankci ve formě pokuty do částky 15000 Kč. Jedná se tedy o stav, kdy v případě pěstování rostlin konopí pro vlastní potřebu je množství od 1 do 5 ks rostlin včetně a 1-15 g marihuany je toto jednání posuzováno jako uvedený přestupek čili nejedná se o úplnou beztrestnost. Dochází zde k potrestání dle sankce uvedené v zákoně č. 200/1990

⁴⁸ GROTENHERMEN, F. *Konopí jako lék* : 1. vyd. Olomouc, 2009 , s. 10.

Sb. došlo zde k dekriminalizaci uvedeného jednání, jelikož toto už není postihováno dle trestního zákoníku. V novém trestním zákoníku je již pěstování a držení konopí a marihuany v samostatných paragrafech, díky čemuž došlo k jejich vyčlenění z tvrdých drog. Tomu odpovídají i postihy za tyto trestné činy, které jsou znatelně nižší než trestní postihy za ostatní drogové trestné činy. Problémem ovšem zůstává povědomí lidí, kteří zákony nesledují, případně se v nich úplně neorientují. Většina lidí má totiž pocit, že za pěstování konopí pro vlastní potřebu případně držení marihuany a následná výroba různých mastí nebo jiných údajně léčebných prostředků se stále zákonem regulována a postihována. V současné době se lze setkat s případy, kdy při vyšetřování osoba obviněná z pěstování konopí tvrdí, že v televizi viděla, že to již trestné není, a proto ho pěstovala pro vlastní potřebu, případně z něj vyráběla masti, které následně dávala dalším osobám na různé nemoci. V tomto ohledu je důležité, že při výrobě masti z konopí do této nepřechází jenom léčivé látky ale také THC tedy účinná látka, která je stále na seznamu drog. THC se následně v takovéto masti nachází, jelikož se váže na tuky, ze kterých je takováto mast vyráběna. Člověk se proto může snadno dostat do křížku se zákonem, jelikož toto je zákonem hodnoceno jako nedovolená výroba a jiné nakládání s OPLaJ.

Na základě posledních zpráv z médií je patrné, že politici již vnímají potřebu neopomínat praxi okolních států, ve kterých jsou určité přípravky z konopí užívány jako podpůrné preparáty při léčení různých nemocí. Na poli této debaty zda legalizovat konopí celkově nebo ho pouze uvolnit pro léčebné účely za jasně stanovených podmínek a se značnou regulací státu je patrné, že převážil názor uvolnit konopí pouze pro jasně stanovené lékařské účely. Tento přístup je logický, jelikož v případě, že by došlo k úplné legalizaci konopí v našem státě tak by mohlo dojít k nechtěnému stavu, kdy by si každý nekontrolovatelně pěstoval ať již menší či větší množství této rostliny a s touto následně nekontrolovaně dle vlastní libosti nakládal. Za takovéto situace by stát musel vydat spoustu prováděcích vyhlášek a úprav zákonů, které by omezovaly nekontrolované užívání marihuany například osobami do 18 let, řidičů a dalších profesí. Zatímco případná legalizace pouze pro léčebné účely bude státem kontrolovaná. Zde v tomto případě bude několik státem určených firem pod přísnou kontrolou konopí v určité kvalitě pěstovat a následně ho zpracovávat nebo ve formě marihuany poskytovat pro léčebné účely do lékáren. Výdej konopí a léčebných preparátů z něj bude pouze na lékařský předpis. V současném návrhu je, že se bude jednat o předpis elektronický, který nebude možno zfalšovat a bude tak i kontrola zda si pacient nešel

k několika lékařům pro ten stejný předpis, aby dostal látky více, než bude jeho stanovená léčebná dávka. Takto léčená osoba dostane potvrzení o tom, že je oprávněna držet dané množství takovéto látky nebo daného preparátu aby byl vyloučen jakýkoliv postih ze strany policie za držení marihuany.

Legalizace s sebou nese nejenom množství vyřešených problémů, ale zároveň díky ní může množství problémů tedy náhle vzniknout. Alkohol a cigarety, které se dají též považovat za drogy, jsou legalizovány a lze na nich vidět přesně to, co bylo uvedeno. Jedním z možných pozitivních ukazatelů legalizace konopných drog je zcela jasný finanční přínos do státní pokladny a to nejen na straně příjmů, ale také na straně výdajů na trestní řízení, a to ať už v rámci policie, tak i soudů a následného výkonu trestu odnětí svobody. Negativní přínos demonstrováný na legálních drogách, jako je tabák a alkohol, je například zvýšený výskyt rakoviny plic a dalších přidáných onemocnění dýchacích cest, a také vysoký výskyt opilství. S kouřením i podobou zákonů naše společnost bojuje již dnes dost intenzivně, ale na straně alkoholu je zaznamenána vyšší iniciativa snižovat riziko jeho užívání. Jak se říká, alkohol je metla lidstva, takže bude představovat veliký problém vytváření tlaku na snížení jeho spotřeby, a to i díky stále patrnějšímu tlaku loby různých výrobců a prodejců těchto látek. Ze společnosti lze zjistit, že široká veřejnost se shoduje na tom, že by se drogy obecně legalizovat neměly. Teda alespoň ne všechny zde je zaznamenán opačný přístup ke konopným drogám, u kterých vede trend alespoň k částečné legalizaci. Na legalizaci mají lidé různý pohled. Mnozí si myslí, že legalizace, případně dekriminlizace, by měla za příčinu zvýšení počtu uživatelů. Někteří si myslí, že by to mělo právě opačný účinek. Stále více lidí, ale podporuje použití drog k lékařským účelům. Laická veřejnost je jedna věc, ale co si myslí o legalizaci odborníci:

„Už několik desítek let se ví, že produkce drog a obchodování s nimi je všeobecně velice rozšířenou a nesmírně výnosnou záležitostí. Mnozí odborníci v minulých letech tvrdili, že nejefektivnější způsob, jak si poradit s mezinárodními kartely obchodníků s drogami je přivést je na mizinu legalizováním drog. Pokud by k tomu došlo, daly by se obrovské sumy peněz na globální válku s drogami použít na osvětu a rehabilitaci. Už v té době razili myšlenku, že existují tři důvody pro legalizaci: Za prvé, tehdejší opatření ke kontrole drog selhala. Za druhé, četné snahy o kontrolu drog sice nevykazovaly jednoznačný neúspěch, ale ukázalo se, že je to velice nákladné a

neekonomické řešení. A za třetí, existoval dobrý důvod k domněnce, že zrušení mnoha zákonů o ochraně před narkotiky nepovede k prudkému růstu toxikomanů.“⁴⁹

Myšlenkou vysokých zisků a možné kontroly státu, a díky ziskům následnou rehabilitaci, je určitě do značné míry ztotožnit. Jenže nejde jenom o zisky a jejich zpětné přerozdělení do stejné sféry jen proto, aby se zlepšila následná situace a aby se také snížila rizika spojená s užíváním drog.

Následky, to je to, co je u legalizace fenomén, na který se příliš nehledí. Co by ale dělali drogoví dealeři, kdyby jim vláda zlegalizovala drogy? Nemohli by na nich vydělávat, a tak by přešli na jinou kriminální činnost. A mnohdy horší než jen prodej narkotik. Na světě působí mnoho drogových kartelů, zabývajících se prodejem a transportem drog. Nejvýraznějším účinkem drogové politiky směřující k volnému držení drog je nárůst požívání drog. Dobré statistiky o požívání drog jsou však nedostatkovým zbožím. Relativně jasným indikátorem rozšíření požívání drog je počet úmrtí způsobených drogami. Bohužel však v různých zemích platí různá kritéria v tom, která úmrtí se do drogových úmrtí počítají.

„Švédsko je země s tradičně restriktivní drogovou politikou a se srovnatelným počtem obyvatelstva jako Švýcarsko (8 a 7 milionů). Je patrné, že ve Švýcarsku vzrostl za posledních deset let počet drogových úmrtí čtyřikrát, zatímco čísla ve Švédsku jsou konstantní. Dále s každým drogově závislým vznikají nejen vysoké zdravotní výdaje kvůli následným onemocněním: závislí také v krátké době vypadnou z pracovního života, je třeba se o ně starat za veřejné peníze. Přitom jde téměř výhradně o mladé lidi – s každým z nich mizí na desítky let jedna pracovní síla.“⁵⁰

Legalizací se obchodníkům zruší pole působnosti a budou respektována práva občanů, ale je to spojeno s velkým rizikem přechodu obchodníků na horší kriminální činnost a výraznému zvýšení počtu uživatelů drog.

Kapitola pojednává o možných dopadech případné legalizace konopných drog na našem území. Problematika je velice složitá a výčet případných dopadů je pouze teoretický jelikož legalizace konopných drog může mít více podob. Zatím co dle volně dostupných informací chystaná legalizace pro léčebné účely nebude mít vliv natolik zásadní, aby se v trestních statistikách projevila více než poklesem v řádu případně

⁴⁹ Diskuze o drogách. *SPEKTRUM*. 1989, č. 67, s. 56-63.

⁵⁰ RICKLIN, F. Švýcarská drogová politika: vnitropolitické a zahraniční dopady. In *Bulletin Národní protidrogové centrály* [online]. Praha: Národní protidrogová centrála. <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/policie/npdc/bulletin/2000/0001.pdf>>. ISSN 1211-8834.

pouhých jednotek procent. Tento vliv bude možno více odhadovat pouze, až pro zjištění jaké konkrétní obrysy bude mít připravovaný návrh zákona.

8. STATISTICKÝ VÝVOJ DROGOVÉ TRESTNÉ ČINNOSTI VE VYBRANÝCH OKRESECH SEVERNÍCH ČECH

Statistický vývoj drogové trestné činnosti byl proveden za období od roku 2008 – 2011. Vývoj za uvedené období byl porovnán v České Lípě, Liberci, Jablonci nad Nisou, Ústí nad Labem a Děčínem.

Okres Česká Lípa má celkovou rozlohu 1 072,91 km², počet obyvatel činí 102 592. Okres Liberec má celkovou rozlohu 988,87 km², počet obyvatel činí 163 456 osob. Okres Jablonec nad Nisou má rozlohu 402,30 km², počet obyvatel je 88 387 osob. Tyto tři okresy se nacházejí v Libereckém kraji a každý z nich sousedí minimálně s hranicí jednoho státu, a to Německem případně Polskem. Okres Ústí nad Labem má rozlohu 404,44 km², počet obyvatel činí 118 633 osob. Okres Děčín má rozlohu 908,58 km², počet obyvatel činí 134 090. Oba okresy se nacházejí na území Ústeckého kraje a oba z jedné části sousedí s Německem.⁵¹ Největší počet obyvatel z následujících okresů má Liberec, následován Děčínem, Ústím nad Labem, Českou Lípou a na posledním místě s počtem obyvatel 88 387 je Jablonec nad Nisou. Okresy Česká Lípa a Děčín jsou v současné době známy jako tzv. Šluknovský výběžek, ve kterém v roce 2011 došlo ke značné eskalaci protiromské nálady v návaznosti na několik trestných činů spáchaných občany romského etnika.

Drogová trestná činnost za roky 2008 a 2009 byla sledována u následujících trestných činů dle ustan. §187, §187a , §188 Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů, §188a Šíření toxikomanie. Dne 1. 1. 2010 vešel v platnost novelizovaný trestní zákoník (40/2009 Sb.), kde došlo k následné úpravě těchto paragrafů. §187 se změnil na §283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. §187a se změnil na §284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu. Nově byl zařazen §285 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku. §188 se změnil na §286 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky a jedu. §188a se změnil na §287 Šíření toxikomanie.

⁵¹ Web Naše města., Dostupné z WWW: <http://www.nasemesta.cz/>

U trestného činu Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu §284 tr. zák. je pro naplnění skutkové podstaty tohoto trestného činu podstatné splnit nejen podmínku, kdy pachatel drží při sobě drogu v množství větším než malém, ale toto množství drogy musí splňovat další ze dvou podmínek a tou je dostatečný obsah účinné látky. Množství větší než malé a obsah účinné látky upravuje nařízení vlády č. 467/2009 Sb.

8.1 Statistické vyhodnocení okresů

V okrese Liberec bylo v roce 2008 vyšetřováno 30 případů trestného činu dle ustan. §187 tr. zákona zatímco v roce 2009 to bylo 29 případů. U trestného činu dle ustan. §187a tr. zákona bylo policií vyšetřováno v roce 2008 celkem 5 případů, v roce 2009 to bylo již 8 případů tohoto trestného činu. U trestného činu dle ustan. §188 tr. zákona byly policií vyšetřovány v roce 2008 celkem 4 případy a v roce 2009 to byl pouze 1 případ. U trestného činu dle ustan. §188a tr. zákona nebyl v tomto okrese v roce 2008 vyšetřován žádný případ. V roce 2009 zde byl vyšetřován 1 trestný čin dle ustan. § 188a tr. zákona.

Tabulka 1: Počet drogových tr. činu na okrese Liberec za období let 2008-2009

Liberec	2008	2009
§ 187	30	29
§ 187a	5	8
§ 188	13	12
§ 188a	2	0

Zdroj: *policejní statistika MV ČR*

V okrese Děčín bylo v roce 2008 vyšetřováno 27 případů trestného činu dle ustan. §187 tr. zákona, zatímco v roce 2009 zde byl nárůst u tohoto trestného činu na počet 37 vyšetřovaných případů. U trestného činu dle ustan. §187a tr. zákona byly policií v roce 2008 na území tohoto okresu vyšetřovány celkem 4 případy. V roce 2009 to byl 1 případ. U trestného činu dle ustan. §188 tr. zákona byly policií vyšetřovány

v roce 2008 celkem 3 trestné činy a v roce 2009 to byly 2 trestné činy. U trestného činu dle ustan. §188a tr. zákona nebyl za roky 2008 a 2009 vyšetřován žádný tento trestný čin.

Tabulka 2: Počet drogových tr. činu na okrese Děčín za období let 2008-2009

Děčín	2008	2009
§ 187	27	37
§ 187a	4	1
§ 188	3	2
§ 188a	0	0

Zdroj: *policejní statistika MV ČR*

V okrese Ústí nad Labem bylo v roce 2008 vyšetřováno celkem 19 případů trestného činu dle ustan. §187 tr. zákona, zatímco v roce 2009 zde byl pokles na 8 vyšetřovaných případů. U trestného činu dle ustan. §187a tr. zákona bylo policií v roce 2008 na území tohoto okresu vyšetřováno celkem 5 případů. V roce 2009 to byly 3 případy. U trestného činu dle ustan. §188 tr. zákona byly policií vyšetřovány v roce 2008 celkem 4 případy a v roce 2009 to byl pokles na 1 vyšetřovaný případ. U trestného činu dle ustan. §188a tr. zákona nebyl v roce 2008 vyšetřován žádný případ. V roce 2009 zde byl 1 vyšetřovaný trestný čin dle ustan. §188a tr. zákona.

Tabulka 3: Počet drogových tr. činu na okrese Ústí nad Labem za období let 2008-2009

Ústí nad Labem	2008	2009
§ 187	19	8
§ 187a	5	3
§ 188	4	1
§ 188a	0	1

Zdroj: *policejní statistika MV ČR*

Na území okresu Česká Lípa bylo v roce 2008 vyšetřováno celkem 54 trestných činů dle ustan. §187 tr. zákona. V roce 2009 zde byl pokles u tohoto trestného činu na 39 vyšetřovaných případů. U trestného činu dle ustan. §187a tr. zákona bylo policií v roce 2008 na území tohoto okresu vyšetřováno celkem 16 případů tohoto trestného činu. V roce 2009 zde byl nárůst o 1 případ, celkem tedy bylo vyšetřováno 17 trestných činů tohoto paragrafu. U trestného činu dle ustan. §188 tr. zákona byl policií vyšetřován

v roce 2008 pouze 1 případ a v roce 2009 zde nebyl vyšetřován žádný tento trestný čin. U trestného činu dle ustan. §188a tr. zákona nebyl za roky 2008 a 2009 na území tohoto okresu policií vyšetřován žádný případ.

Tabulka 4: Počet drogových tr. činu na okrese Česká Lípa za období let 2008-2009

Česká Lípa	2008	2009
§ 187	54	39
§ 187a	16	17
§ 188	1	0
§ 188a	0	0

Zdroj: *policejní statistika MV ČR*

V okrese Jablonec nad Nisou bylo v roce 2008 vyšetřováno 32 případů trestného činu dle ustan. §187 tr. zákona, zatímco v roce 2009 zde byl pokles u tohoto trestného činu na 10 vyšetřovaných případů. U trestného činu dle ustan. §187a tr. zákona byly policií v roce 2008 na území tohoto okresu vyšetřovány celkem 2 případy. V roce 2009 zde byl u tohoto trestného činu nárůst o 1 skutek, celkem tedy byly vyšetřovány 3 případy tohoto trestného činu. U trestného činu dle ustan. §188 tr. zákona a trestného činu dle ustan. §188a tr. zákona nebyl v roce 2008 a 2009 vyšetřován na území tohoto okresu žádný případ.

Tabulka 5: Počet drogových tr. činu na okrese Jablonec nad Nisou za období let 2008-2009

Jablonec nad Nisou	2008	2009
§ 187	32	10
§ 187a	2	3
§ 188	0	0
§ 188a	0	0

Zdroj: *policejní statistika MV ČR*

V okrese Liberec bylo v roce 2010 vyšetřováno 38 případů přečinu dle ustan. §283 tr. zákoníku. V roce 2011 to bylo celkem 54 případů. U přečinu dle ustan. §284 tr. zákoníku bylo policií vyšetřováno v roce 2010 celkem 6 případů, v roce 2011 to bylo již 8 případů tohoto přečinu. U přečinu dle ustan. §286 tr. zákoníku byly policií

vyšetřovány v roce 2010 celkem 4 případy a v roce 2011 to bylo případů 5. U přečinu dle ustan. §287 tr. zákoníku nebyl v roce 2010, ani v roce 2011 na území tohoto okresu vyšetřován žádný případ. V roce 2010 a 2011 zde byly shodně v obou letech vyšetřovány 2 případy přečinu Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku dle ustan. §285 tr. zákoníku.

Tabulka 6: Počet drogových tr. činu na okrese Liberec za období let 2010-2011

Liberec	2010	2011
§ 283	38	54
§ 284	6	8
§ 285	2	2
§ 286	4	5
§ 287	0	0

Zdroj: *policejní statistika MV ČR*

V okrese Děčín bylo v roce 2010 vyšetřováno 21 případů přečinu dle ustan. §283 tr. zákoníku. V roce 2011 zde byl nárůst u tohoto přečinu na počet 33 vyšetřovaných případů. U přečinu dle ustan. §284 tr. zákoníku byly policií v roce 2010 na území tohoto okresu vyšetřovány celkem 2 případy. V roce 2011 to bylo celkem 11 případů. U přečinu dle ustan. §286 tr. zákoníku byly policií vyšetřovány v roce 2010 celkem 3 případy a v roce 2011 to bylo 5 případů. U přečinu dle ustan. §287 tr. zákoníku byl v roce 2010 vyšetřován jeden případ, zatím co v roce 2011 zde nebyl vyšetřován žádný případ tohoto přečinu. V roce 2010 byly vyšetřovány 4 případy přečinu dle ustan. §285 tr. zákoníku, zatím co v roce to byly pouze 2 případy.

Tabulka 7: Počet drogových tr. činu na okrese Děčín za období let 2010-2011

Děčín	2010	2011
§ 283	21	33
§ 284	2	11
§ 285	4	2
§ 286	3	5
§ 287	1	0

Zdroj: *policejní statistika MV ČR*

V okrese Ústí nad Labem bylo v roce 2010 vyšetřováno celkem 17 případů přečinu dle ustan. §283 tr. zákoníku, zatím co v roce 2009 zde byl pokles o 2 případy na 15 vyšetřovaných případů. U přečinu dle ustan. § 284 tr. zákoníku byly policií v roce 2010 na území tohoto okresu vyšetřovány celkem 4 případy. V roce 2011 to byly 3 případy. U přečinu dle ustan. §286 tr. zákoníku byl policií vyšetřován v roce 2010 1 případ, stejně jako v roce 2011. U přečinu dle ustan. §287 tr. zákoníku byly roce 2010 vyšetřovány celkem 2 případy, v roce 2011 to byl pouze jeden případ tohoto přečinu. V roce 2010 byly vyšetřovány 3 případy přečinu dle ustan. §285 tr. zákoníku, zatím co v roce to byl pouze 1 případ.

Tabulka 8: Počet drogových tr. činu na okrese Ústí nad Labem za období let 2010-2011

Ústí nad Labem	2010	2011
§ 283	17	15
§ 284	4	3
§ 285	3	1
§ 286	1	1
§ 287	2	1

Zdroj: policejní statistika MV ČR

Na území okresu Česká Lípa bylo v roce 2010 vyšetřováno celkem 30 přečinů dle ustan. §283 tr. zákoníku. V roce 2011 zde byl nárůst u tohoto přečinu na 37 vyšetřovaných případů. U přečinu dle ustan. §284 tr. zákoníku bylo policií v roce 2010 na území tohoto okresu vyšetřováno celkem 13 případů. V roce 2011 zde byl pokles o 11 vyšetřovaných případů. U přečinu dle ustan. §286 tr. zákoníku byl policií vyšetřován v roce 2010 pouze 1 případ a v roce 2011 zde nebyl vyšetřován žádný tento přečin. U přečinu dle ustan. §287 tr. zákoníku nebyl za roky 2010 a 2011 na území tohoto okresu policií vyšetřován žádný případ. V roce 2010 nebyl vyšetřován žádný případ přečinu Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku dle ustan. §285 tr. zákoníku. V roce 2011 to byly 4 případy tohoto přečinu.

Tabulka 9: Počet drogových tr. činu na okrese Česká Lípa za období let 2010-2011

Česká Lípa	2010	2011
§ 283	30	37
§ 284	13	2
§ 285	0	4
§ 286	1	0
§ 287	0	0

Zdroj: *policejní statistika MV ČR*

V okrese Jablonec nad Nisou bylo v roce 2010 vyšetřováno 21 případů přečinu dle ustan. §283 tr. zákoníku. V roce 2011 zde bylo shodně vyšetřováno 21 případů tohoto přečinu. U přečinu dle ustan. §284 tr. zákoníku nebyl policií v roce 2010 na území tohoto okresu vyšetřován žádný případ. V roce 2011 zde byly u tohoto přečinu vyšetřovány 4 případy. U přečinu dle ustan. §286 tr. zákoníku nebyl v roce 2010, ani v roce 2011 vyšetřován žádný případ. U přečinu dle ustan. §287 tr. zákoníku byly v roce 2010 vyšetřovány 2 případy a v roce 2011 pouze 1 případ. V roce 2010 byl vyšetřován 1 případ přečinu Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku dle ustan. §285 tr. zákoníku. V roce 2011 zde nebyl vyšetřován žádný případ tohoto přečinu.

Tabulka 10: Počet drogových tr. činu na okrese Jablonec nad Nisou za období let 2010-2011

Jablonec nad Nisou	2010	2011
§ 283	21	21
§ 284	0	4
§ 285	1	0
§ 286	0	0
§ 287	2	1

Zdroj: *policejní statistika MV ČR*

Za uvedené období bylo na území těchto pěti okresů vyšetřováno celkem 774 drogových trestných činů. Provedeným vyhodnocením bylo zjištěno, že počet obyvatel okresu nemá absolutní vliv na počet těchto trestných činů. Největší množství celkem 218 (28,2%) bylo vyšetřováno v Liberci, na druhém místě je Česká Lípa, na jejímž

území bylo vyšetřováno celkem 214 trestných činů (27,6%). Třetí v pořadí je okres Děčín, zde bylo vyšetřováno celkem 156 trestných činů (20,2%). Na čtvrtém místě je okres Jablonec nad Nisou s celkovým počtem 97 trestných činů (12,5%). Na posledním místě v počtu těchto trestných činů je okres Ústí nad Labem s počtem 89 trestných činů (11,5%). Z vyhodnocení je patrné, že v každém roce ve všech okresech u jednotlivých drogových trestných činů není patrná podobnost vývoje. U každého z trestných činů se množství těchto trestných činů značně mění. Největší množství vyšetřovaných trestných činů v každém z uvedených okresů je přečin dle ustan. §283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. Pod touto trestní kvalifikací se nachází tzv. distribuce a výroba drog. Vzhledem k velké latentnosti těchto trestných činů nelze z uvedených čísel vyvozovat přímé závěry, že v uvedených okresech množství této kriminality klesá nebo stoupá dle čísel uvedených v policejní statistice. Uvedené statistické údaje z ESSK (evidence statistiky skutečné kriminality) čísla vypovídají o schopnostech policie uvedenou kriminalitu dokumentovat, odhalovat a vyšetřovat.

U okresů Česká Lípa a Děčín lze z celkového počtu drogových trestných činů a jejich vývoje za období od roku 2008 – 2011 vysledovat, že ačkoliv tyto dva okresy ze sledovaných nemají zdaleka největší počet obyvatel s počty těchto vyšetřovaných trestných činů, jsou na 2 a 3 místě vyhodnocovaných území. Toto svědčí i o tom, že se v těchto místech nacházejí lokality se sociálně vyloučenými oblastmi, ve kterých je velké množství osob žijících na pokraji společnosti. Tyto osoby následně svoji drogovou závislost financují z různých druhů trestné činnosti, a to jak z drobné kriminality, tak i ze závažnější trestné činnosti. Tato situace mohla být jedním z faktorů, spouštějících události v protiromských demonstracích pořádaných v roce 2011 na území těchto okresů.

Ke zlepšení situace ve vyšetřování drogové problematiky by bylo zapotřebí zlepšit personální vybavenost a obsazenost policejních útvarů, tuto trestnou činnost vyšetřujících. Vyšetřování drogové trestné činnosti je na každém z uvedených okresů realizováno v počtu od 2 do 4 policistů specializujících se pouze na tento druh specifické a na zadokumentování a dokázání náročné kriminality. V době ekonomického poklesu a boje s deficitem veřejných rozpočtů je již třetí rok po sobě oslabován rozpočet ministerstva vnitra, potažmo v návaznosti na to i rozpočet policie. V duchu hesla „ušetřit, kde se dá“ bez výhledu na zlepšení situace v dohledné době,

jsou stanovovány limity na pohonné hmoty a každodenní spotřební materiál potřebný pro práci policistů. Řešením by bylo provést kvalifikovaný výzkum, jaký podíl mají drogy na celkové trestné činnosti. Není tím myšleno kolik procent z celkové trestné činnosti tvoří drogová kriminalita, ale kolik trestných činů je spácháno kvůli potřebě obstarat si peníze a prostředky na drogu. V návaznosti na případné výsledky dostatečně posílit prostředky pro boj s touto kriminalitou a výsledky by v mnohém mohly být velice překvapující. Při značném nedostatku drog na černém trhu by došlo ke zmírnění počtu jejich současných uživatelů a nových uživatelů, kteří následně páchají trestnou činností.

9. SOCIOLOGICKÝ VÝZKUM MEZI UŽIVATELI DROG

Cílem mého výzkumného šetření bylo ověření základní zkušenosti uživatelů drog, žijících na území okresu Česká Lípa, s legálními a nelegálními drogami a jejich informovanost. Posoudit vliv částečné či úplné legalizace konopných drog na zlepšení vyšetřování drogové trestné činnosti na našem území.

Stanovení hypotéz

Hypotéza č. 1: Populace ve věku do 35 let má větší povědomí a zkušenosti s nelegálními drogami než populace ve věku nad 36 let.

Hypotéza č. 2: Jedinec starší 15-ti let má alespoň minimální povědomí o nelegálních drogách.

Hypotéza č. 3: Každý druhý jedinec ve věku od 15-ti do 18-ti let má již nějaké zkušenosti s nelegální drogou.

Metodika výzkumu

Pro výzkum dané problematiky byl použit anonymní dotazník obsahující sedmnáct otázek. Tento dotazník je uveden v příloze. Prvních šest otázek se týká vlastních zkušeností uživatelů s drogami, dalších pět otázek se týká možnosti obstarat si drogy ve svém okolí a vlastního pocitu závislosti na nelegálních drogách. Další dvě otázky se zaměřují na názory uživatelů na protidrogovou politiku a hlavní důvod užívání drog. Poslední čtyři otázky se týkají vlastního kontaktu s nelegální drogou a jejím konkrétním druhem, dále také na názor na nové syntetické drogy a případnou legalizaci marihuany. Všechny tyto otázky dávají možnost vybrat si ze dvou až šesti uzavřených nebo polootevřených odpovědí.

Výběr respondentů

Výzkum byl prováděn mezi osobami užívajícími drogy na území okresu Česká Lípa. Šetření probíhalo v době od prvního listopadu 2011 až do konce února 2012. Respondenti byli získáváni při vyšetřování trestné činnosti na okrese Česká Lípa. Respondenti byli seznámeni s významem výzkumu a postupem při vyplňování dotazníků a byli ubezpečeni o anonymitě šetření.

Šetření se zúčastnilo 67 osob, z toho 14 osob ve věku od 15-18-ti let, 45 osob ve věku od 19-35 let a 8 osob ve věku od 36-50 let věku. Ve skupině se nacházelo celkem 39 osob se základním vzděláním, 16 osob se středním vzděláním a 12 osob středního vzdělání s maturitou. Ze sociálního hlediska se jednalo celkem o 18 studentů, 11 osob pracujících v zaměstnaneckém poměru, 4 osoby pracující jako OSVČ a 34 osob bez zaměstnání. Z demografického hlediska je to 28 dívek (41,8 %) a 39 chlapců (58,2 %).

Zpracování výzkumu

V následujících tabulkách uvádím výsledky dotazníkového šetření vyjádřených v procentech a komentář k výsledkům jednotlivých otázek.

Otázka č. 1: Užil jste někdy v životě drogu či jinou zakázanou látku ?

Tabulka 11: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 1

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Ano	35	22	57	85
Ne	4	6	10	15
Nevím	0	0	0	0

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Z výzkumu je patrné, že ve věkové skupině 15-18 let užilo drogu 9 mužů a 4 ženy. Ve věkové skupině 19-35 let užilo drogu 24 mužů a 16 žen. Ve věkové skupině 36-50 let užili drogu 2 muži a 2 ženy. Otázka č. 1 nám ukazuje, že z celkového počtu mužů jich 35 (89 %) a celkového počtu žen 22 (78 %) odpovědělo kladně (viz tabulka č. 11).

Otázka č. 2: Kolik Vám bylo let, když jste poprvé užil drogu?

Tabulka 12: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 2

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
10-15 let	6	3	9	13,5
16 – 18 let	16	12	28	41,8
19 – 30 let	11	9	20	29,8
31 – 45 let	6	4	10	14,9
45 – 59 let	0	0	0	0
Nad 60 let	0	0	0	0

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Ve věku od 10-15 let užilo poprvé drogu 6 mužů a 3 ženy. Ve věku 16-18 let užilo poprvé 15 mužů a 10 žen. Ve věku 19-30 let užilo drogy poprvé 11 mužů a 9 žen. Ve věku 31-45 let užilo drogu 3 muži a 2 ženy. (viz tabulka č. 12).

Otázka č. 3: Jak často užíváte drogy?

Tabulka 13: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 3

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Pouze příležitostně	13	10	23	34,3
1x za týden	16	12	28	41,8
Více jak 1x za týden	5	4	9	13,4
1x za měsíc	6	1	7	10,5
1x za rok	0	0	0	0

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Na uvedenou otázku odpovědělo kladně v případě: 1x za týden 16 mužů a 12 žen, více jak 1x za týden 5 mužů a 4 ženy, 1 x za měsíc 6 mužů a 1 žena, pouze příležitostně 13 mužů a 10 žen. Pouze 1x za rok neodpověděl kladně žádný z respondentů (viz tabulka č. 13).

Otázka č. 4: Drogy si kupujete ?

Tabulka 14: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 4

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Ano	31	23	54	80,6
Ne	6	7	13	19,4

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Na otázku, zda si drogy respondenti kupují, odpovědělo kladně 31 mužů a 23 žen. Záporně odpovědělo 6 mužů a 7 žen. Kladně tedy na uvedenou otázku odpovědělo celkem 77 % respondentů z celkového počtu dotazovaných (viz tabulka č. 14).

Otázka č. 5: Drogy si obstaráváte jiným způsobem ?

Tabulka 15: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 5

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Ano	0	0	0	0
Ne	31	23	54	80,6
Dostane	6	7	13	19,4

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Na tuto otázku odpovědělo shodně formou polootevřené otázky celkem 6 mužů a 7 žen, kdy jako odpověď uvedli, že drogy dostanou. Z toho lze usuzovat, že se jedná o situace na různých akcích nebo ve společnosti kamarádů, kde se sejde skupinka lidí za stejným účelem a to většinou se pobavit, s čímž je následně spojena i konzumace drog (viz tabulka č. 15).

Otázka č. 6: Máte pocit, že se ve vašem okolí dají sehnat drogy snadno?

Tabulka 16: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 6

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Určitě ano	18	12	30	44,8
Spíše ano	14	10	24	35,8
Spíše ne	5	3	8	11,9
Určitě ne	0	0	0	0
Nevím	2	3	5	7,5

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Na tuto otázku odpovědělo kladně celkem 32 mužů a 22 žen. Záporně se vyjádřilo 5 mužů a 3 ženy. Odpověď „Nevím“ zaškrtili 2 muži a 3 ženy. Z uvedeného vyplývá, že na území okresu Česká Lípa není těžké si konkrétní drogu obstarat bez větších problémů (viz tabulka č. 16).

Otázka č. 7: Znáte osobně někoho, kdo užívá drogy či jiné zakázané látky?

Tabulka 17: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 7

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Ano	33	24	57	85
Ne	6	4	10	15

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Z počtu kladných odpovědí je možné zjistit, že větší část lidí, kteří drogy užívají, se pohybuje zase ve společnosti osob drogy užívajících. A to již jen rekreačně nebo i osob na drogách již závislých (viz tabulka č. 17).

Otázka č. 8: Znáte osobně někoho, kdo drogy prodává?

Tabulka 18: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 8

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Ano	30	22	52	77,6
Ne	9	6	15	22,4

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Množství kladných odpovědí je v přímé souvislosti s výsledky otázky č. 4, ve které je respondent dotazován, zda si drogy kupuje. Tato otázka je propojená, protože člověk, který si drogy kupuje, zná někoho, kdo drogy prodává. Jelikož počet kladných odpovědí nebyl větší než u otázky č. 4, je patrné, že lidé, kteří drogy prodávají, se snaží si udržet jistou anonymitu, aby se nedostali do hledáčku orgánů P ČR (viz tabulka č. 18).

Otázka č. 9: Máte pocit, že jste na drogách závislí?

Tabulka 19: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 9

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Určitě ano	4	2	6	8,8
Spíše ano	18	10	28	41,8
Spíše ne	15	10	25	37,5
Určitě ne	2	4	6	8,9
Nevím	0	2	2	3

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Z tabulky č. 19 je patrné, že kladně na otázku odpovědělo celkem 22 mužů a 12 žen. Z celkového počtu respondentů odpověděly pouze 2 ženy, že neví. Z takovéto odpovědi je patrné, že tyto ženy drogy užívají a nejsou si jisty tím, jestli jsou schopny s drogami přestat dle vlastního uvážení.

Otázka č. 10: Měl jste již kvůli drogám problémy se zákonem?

Tabulka 20: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 10

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Ano	23	11	34	51
Ne	12	21	33	49

Kladně odpovědělo 23 mužů a 11 žen což je téměř 51 % respondentů. Z uvedených odpovědí je patrné, že užívání drog je spojeno s problémy se zákonem. A to jak v přímé souvislosti jako je prodej drog nebo držení drog pro vlastní potřebu. Tak i návazné souvislosti jako je trestná činnost, sloužící k obstarávání peněžních zdrojů na pokrytí vlastní drogové závislosti (viz tabulka č. 20).

Otázka č. 11: Domníváte se, že je protidrogová politika ČR dostatečná?

Tabulka 21: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 11

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Určitě ano	15	9	24	35,8
Spíše ano	8	12	20	29,9
Spíše ne	10	3	13	19,4
Určitě ne	2	0	2	3
Nevím	4	4	8	11,9

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Zde odpovědělo v kladném smyslu 23 mužů a 21 žen. Tito respondenti se necítí protidrogovou politikou omezováni, a proto se jim zdá dostatečná. „Nevím“ odpovědělo celkem 8 respondentů, což ukazuje na to, že o protidrogové politice nemají velké povědomí (viz tabulka č. 21).

Otázka č. 12: Měla by být protidrogová politika ČR zaměřena více na prevenci nebo represí?

Tabulka 22: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 12

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Na prevenci represe je dostatečná	13	9	24	35,8
Na represí prevence je dostatečná	10	7	17	25,4
Je třeba posílit obě	9	5	14	20,9
Je třeba změnit způsob prevence a represí ponechat	5	7	12	17,9

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Z tabulky je patrné, že většina respondentů se domnívá, že represe je dostatečná. Důležitější se respondentům zdá nezastupitelná role prevence v protidrogové politice (viz tabulka č. 22).

Otázka č. 13: Co si myslíte, že je hlavním důvodem užívání drog?

Tabulka 23: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 13

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Špatná životní situace, únik od reality	7	4	11	16,4
Začlenění se do party	12	11	23	34,3
Životní nuda, pokus o zpestření všedního dne	18	9	27	40,3
Neschopnost zábavné komunikace s lidmi bez drog	2	4	6	9

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Největší množství dotazovaných uvedlo jako hlavní důvod užívání drog životní nudu, pokus o zpestření všedního dne. Jako druhá byla odpověď začlenění se do party. 11 lidí odpovědělo na otázku „Špatná životní situace, únik od reality“ (viz tabulka č. 23).

Otázka č. 14: Která z uvedených drog je v ČR nejvíce užívaná?

Tabulka 24: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 14

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Pervitin	11	12	23	34,3
Marihuana	26	13	39	58,2
Kokain a crack	0	0	0	0
Extáze	1	0	1	1,5
LSD	1	2	3	4,5
Lysohlávky	0	1	1	1,5
Toluen	0	0	0	0
Jiná nelegální droga	0	0	0	0

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Jako nejužívanější drogu uvedlo 39 respondentů marihuanu, 23 respondentů pervitin, 3 označili LSD, a po jednom označení dostala droga extáze a lysohlávky. Uvedený výsledek odpovídá obecné konzumaci drog na území severních Čech (viz tabulka č. 24).

Otázka č. 15: Se kterou drogou jste se již osobně setkal?

Tabulka 25: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 15

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Pervitin	11	12	23	34,3
Marihuana	26	13	39	58,2
Kokain a crack	0	0	0	0
Extáze	1	0	1	1,5
LSD	1	2	3	4,5
Lysohlávky	0	1	1	1,5
Toluen	0	0	0	0
Jiná nelegální droga	0	0	0	0

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Odpovědi na tuto otázku jsou shodné jako u otázky č. 14 (viz tabulka č. 25).

Otázka č. 16: Myslíte si, že by mělo v ČR dojít k legalizaci marihuany?

Tabulka 26: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 16

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Ano	29	23	52	77,6
Ne	1	4	5	7,5
Ano, ale pouze pro lékařské účely	9	1	10	14,9

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Kladně na tuto otázku odpovědělo 52 respondentů, záporně 5 respondentů. K legalizaci marihuany pouze pro lékařské účely se kladně vyjádřilo 10 respondentů. Uvedené výsledky odpovídají současnému stavu ve společnosti, kdy je ohledně marihuany velké uvolnění a je společností značně tolerována. Na její legalizaci pro léčebné účely je vytvářen velký tlak (viz tabulka č. 26).

Otázka č. 17: Jaký máte názor na syntetické drogy?

Tabulka 27: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 17

	Muži	Ženy	Celkem	Celkem %
Jsou bezpečnější než stávající drogy	10	4	14	20,9
Jsou mnohem více nebezpečné než stávající drogy	18	15	33	49,3
Nic o nich nevím	11	9	20	29,8

Zdroj: vlastní výzkumné šetření

Většina dotazovaných odpověděla kladně ve smyslu, že tyto nové syntetické drogy jsou mnohem více nebezpečné než drogy stávající. Důvodem může být jejich pověst, kdy u několika desítek lidí po celé Evropě došlo již v návaznosti na jejich užívání ke smrtelnému předávkování. Osoby drogově závislé mají radši osvědčené nelegální drogy, u nichž mají určitou představu o jejich obsahu, který u nových syntetických drog není nikdy zaručen a v pravidelných intervalech se mění kvůli nové úpravě zákonů (viz tabulka č. 27).

9.1 Vyhodnocení hypotéz a jejich závěr

Hypotéza č. 1: Populace ve věku do 35 let má větší povědomí a zkušenosti s nelegálními drogami než populace ve věku nad 36 let.

Na hypotézu č. 1 nám odpověděla otázka č. 2 dotazníku. Z výsledků vyplynulo, že většina respondentů (79%) mělo již do 36 let zkušenost s drogou, čímž se hypotéza č. 1 potvrzuje.

Hypotéza č. 2: Jedinec starší 15-ti let má alespoň minimální povědomí o nelegálních drogách.

Tato hypotéza se také potvrdila. Z výsledků odpovědí na otázku č. 1, kde odpovědělo kladně celkem 79 % a u otázky č. 2 ve věku od 16-45 let odpovědělo kladně 86,5%.

Hypotéza č. 3: Každý druhý jedinec ve věku od 15-ti do 18-ti let má již nějaké zkušenosti s nelegální drogou.

Z výsledků bylo zjištěno, že pouze 19,4 % z respondentů má již nějaké zkušenosti s nelegální drogou. Tato hypotéza se tedy nepotvrdila. Opětovně nám na hypotézu č. 3 odpověděla otázka č. 2 dotazníku.

Z výsledků výzkumu vyplývá, že drogové prevenci by se neměla věnovat pouze škola, ale také rodiče. Důležité je pravidelná práce se školáky a studenty na všech stupních školní docházky. Je zapotřebí, aby ve společnosti byla nelegální droga, a to už marihuana nebo jiné drogy, považována za obecně škodlivou nikoliv tolerovanou záležitost. Lidé by neměli mít pocit, že drogy jsou něco, co je ve společnosti posune na lepší společenské místo. Droga by neměla nahrazovat plnohodnotné vyžití volného času a pocit všední nudy a každodenního stereotypu. Dle výsledků hypotézy č. 3, kde bylo zjištěno, že z respondentů ve věku mezi 15-18-ti lety má pouze 19,4% zkušenost s nelegální drogou je patrné, že škola zastává v této oblasti nemalou úlohu a doufejme, že jsme na dobré cestě ke zlepšení daného stavu. Snad již brzy bude primární drogová

prevence rapidně expandovat a stávat se součástí osnov na všech školách. Zároveň by mělo být samozřejmé, že každý z rodičů dokáže na dané téma se svými potomky komunikovat a dostatečně se v této oblasti se orientovat. Kde jinde začít s prevencí, než právě doma? Z výzkumu bylo zjištěno, že 51 % dotazovaných osob již mělo díky drogám problémy se zákonem. Z tohoto vyplývá, že užívání drog je již ze své podstaty částečnou vstupenkou do kriminálního světa. Nejedná se okamžitě o organizovaný zločin, ale i tak se člověk může dostat snadněji na okraj společnosti, kdy ho může zahrnout i vlastní rodina a přátelé. Důležité je mladým lidem vštěpovat zásady, že nejen nelegální drogy, ale i alkohol a cigarety neohrožují jejich život a zdraví o nic méně. Ilegálnost drog v lidech vyvolává pocit, že představují větší zlo než legální drogy jako je alkohol a cigarety. V rámci Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) v ČR v r. 2011 bylo zjištěno, že pokračoval pokles zkušeností mládeže s nelegálními drogami. U mládeže je nejčastější uváděnou nelegální drogou konopí a drogy z něj odvozené, kdy alespoň 42,3 % respondentů uvedlo alespoň 1 zkušenost s touto drogou. Na dalších místech byly léky se sedativním účinkem, čichání rozpouštěděl, užívání halucinogeních hub, LSD a na posledních třech místech byly amfetaminy (pervitin), heroin a kokain. Při extrapolaci této studie na věkovou skupinu 15-19 let mělo v ČR minimálně jednu zkušenost s nelegální drogou 250 000 osob. Jedná se o 2,37% obyvatel ČR⁵²

⁵² Web Drogy-info,. Dostupné z WWW: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/press_centrum/vysledky_evropske_skolni_studie_o_alkoholu_a_jinych_drogach_espada_v_cr_v_r_2011_tiskova_zprava

ZÁVĚR

Práce popisuje základní rozdělení drog, jejich aplikaci, výrobu, distribuci a navázanou trestnou činnost. Analyzuje vliv drogové trestné činnosti na současnou protiromskou náladu v severních Čechách. Uvádí konkrétní poznatky z praxe, na jejichž základě by mohlo dojít ke zkvalitnění a větší efektivitě boje policie s tímto druhem trestné činnosti. Zkoumá případné možné dopady úpravy trestního řádu ve vztahu k částečné či úplné legalizaci konopných drog na našem území a vyhodnocuje případné dopady na současnou policejní praxi. Práce přináší komplexní informace o drogách syntetických, které se stávají v současné době fenoménem po celé Evropě, jakož i o drogách klasických, se kterými se lidstvo setkává již roky. Popisuje přístup lidí k drogám a kriminalitě spojené s užíváním drog. Kriminalita spojená se zneužíváním drog je v současné společnosti velice nebezpečný prvek. Společnost zmítaná současnými politickými a ekonomickými problémy je méně odolná vlivu drog. A to z důvodu jejich užívání z čistě psychologického hlediska, jako je každodenní únik před realitou. Dále je tu důvod čistě praktický, kterým jsou nemalé výtěžky, se kterými je vzhledem k ceně drog tento druh trestné činnosti spojen. Jedním z hlavních problémů drogové trestné činnosti je brutalita a nevybíravost, se kterou je tato páchána. Osoba drogově závislá je za účelem získání drog v některých případech schopná spáchat cokoli bez ohledu na případné následky, z tohoto hlediska je pro společnost tak nebezpečná. Nebezpečím není pouze uživatel drog shánějící dostatečný finanční obnos na nákup drog. V této fázi je takováto osoba často ovlivněna nejen abstinencií příznaky. Často se také projevuje toxická psychóza, při které trpí pocitem, že jí všichni v jejím okolí usilují o život. Společnost by se měla zaměřit na řešení důvodů, díky kterým se mladí lidé dostávají do spárů drog. Při snižování počtu uživatelů drog, by se neměly dělat žádné ústupky před ničím, co může boj proti drogám zlepšit. Díky shovívavosti společnosti vůči drogám bude počet uživatelů drog stoupat, čímž bude zákonitě stoupat i počet drogových trestných činů a ostatní trestná činnost. V práci byl proveden výzkum, z jehož výsledků vyplývá, že drogové prevenci by se neměla věnovat pouze škola, ale také rodiče. Důležité je pravidelná a důsledná práce již se školáky a studenty na všech stupních školní docházky. Je zapotřebí, aby ve společnosti byla nelegální droga, ať už marihuana nebo jiné drogy, považována za obecně škodlivou nikoliv tolerovanou záležitost.

Teoretická část práce je rozdělena na pět kapitol. První kapitola se zabývá uvedením do problematiky, druhá kapitola pojednává o cílech a použité metodice práce, třetí kapitola nám osvětluje základní rozdělení drog a návykových látek zneužívaných v České republice. Čtvrtá kapitola se zaměřuje na oblast vyšetřování drogové tr. činnosti, a to zejména z hlediska trestně právního a trestně procesního. Pátá kapitola pojednává o atypičnosti možných dopadů případné legalizace konopných drog na našem území. V této souvislosti je třeba dodat, že název drogy, užívaný v této práci, je nepřesný. Odborná literatura a jiné informační zdroje uvádějí spíše název omamné a psychotropní látky. Na druhou stranu z policejního hlediska je užíván obecný název drogy. Metodologická část pojednává za pomoci dotazníkového šetření o problematice užívání drog a také o jejich negativních dopadech na jedince, a to z hlediska psychického, fyzického a trestně právního.

Prvního hypotéza měla odpovědět, zda populace ve věku do 35 let má větší povědomí a zkušenosti s nelegálními drogami, než populace ve věku nad 36 let. Z provedených výsledků vyplynulo, že většina respondentů (79%) mělo již do 36 let zkušenost s drogou, čímž se hypotéza č. 1 potvrzuje. Druhá hypotéza měla odpovědět, zda jedinec starší 15-ti let má alespoň minimální povědomí o nelegálních drogách. Z uváděných výsledků je zřejmé, že celkem 79 % respondentů odpovědělo kladně, a u otázky č. 2 ve věku od 16-45 let odpovědělo kladně 86,5% respondentů. Třetí hypotéza měla odpovědět, zda každý druhý jedinec ve věku od 15-ti do 18-ti let má již nějaké zkušenosti s nelegální drogou. Z výsledků bylo zjištěno, že pouze 19,4 % z respondentů má již nějaké zkušenosti s nelegální drogou. Tato hypotéza se tedy nepotvrdila.

Porovnáním drogové trestné činnosti na území vybraných okresů severních Čech bylo zjištěno, že u okresů Česká Lípa a Děčín je z celkového počtu drogových trestných činů a jejich vývoje za období od roku 2008 – 2011, kdy tyto okresy nemají zdaleka největší počet obyvatel, s počty těchto vyšetřovaných trestných činů na 2 a 3 místě vyhodnocovaných území. Toto svědčí i o faktu, že v těchto místech se nacházejí lokality se sociálně vyloučenými oblastmi, ve kterých je velké množství osob žijících na pokraji společnosti. Tyto osoby následně svoji drogovou závislost financují z různých druhů trestné činnosti a to jak z drobné kriminality, tak i ze závažnější trestné činnosti. Tato situace mohla být jedním z faktorů, spouštějících události v protiromských demonstracích pořádaných v roce 2011 na území těchto okresů. Problematika drogové

trestné činnosti je značně obsáhlá a komplikovaná a vyžadovala by větší pozornost současné společnosti a nikoliv oslabování sil a prostředků policejního sboru.

V poslední době v případě, že člověk sleduje, co se děje u nás, ztrácí dojem, že marihuana je stále ještě zakázanou látkou. Do určité míry k tomuto stavu přispěla mediální kampaň ze začátku roku 2010, kdy vstoupil v platnost nový trestní zákoník. V této době média neustále informovala o tom, že došlo k částečné dekriminalizaci drog a že v případě konopí lze pěstovat 5 rostlin pro vlastní potřebu a následný produkt konopí lze vlastnit v množství do 15 gramů sušené rostlinné látky také pro vlastní potřebu, aniž by za to hrozil trestní postih. Toto je do značné míry pravdou trestní postih za uvedená množství v případě rostlin konopí a drogy marihuany nehrozí.

Na základě posledních zpráv z médií je patrné, že politici již vnímají potřebu neopomínat praxi okolních států, ve kterých jsou určité přípravky z konopí užívány jako podpůrné preparáty při léčení různých nemocí. Na poli této debaty zda legalizovat konopí celkově nebo ho pouze uvolnit pro léčebné účely za jasně stanovených podmínek a se značnou regulací státu je patrné, že převážil názor uvolnit konopí pouze pro jasně stanovené lékařské účely. Tento přístup je logický, jelikož v případě, že by došlo k úplné legalizaci konopí v našem státě tak by mohlo dojít k nechtěnému stavu, kdy by si každý nekontrolovatelně pěstoval ať již menší či větší množství této rostliny a s touto následně nekontrolovatelně dle vlastní libosti nakládal. Za takovéto situace by stát musel vydat spoustu prováděcích vyhlášek a úprav zákonů, které by omezovaly nekontrolované užívání marihuany například osobami do 18 let, řidičů a dalších profesí. Zatímco případná legalizace pouze pro léčebné účely bude státem kontrolovaná

Problematika je velice složitá a výčet případných dopadů je pouze teoretický jelikož legalizace konopných drog může mít více podob. Zatím co dle volně dostupných informací chystaná legalizace pro léčebné účely nebude mít vliv natolik zásadní, aby se v trestních statistikách projevila více než poklesem v řádu případně pouhých jednotek procent. Tento vliv bude možno více odhadovat pouze, až pro zjištění jaké konkrétní obrysy bude mít připravovaný návrh zákona. K tomuto je třeba na závěr dodat, že z policejního hlediska a z dlouhodobých zkušeností s konzumenty drog, nelze souhlasit s jakoukoliv legalizací marihuany, pokud nebude rigorózně kontrolovaná státem určeným subjektem, kterým by mohla být například Národní protidrogová centrála a určený úsek Ministerstva zdravotnictví ČR. Je také důležité jasně vymezit pravidla a

upravit podle nich zákonné normy, za kterých bude marihuana pro léčebné účely užívána.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

Literární zdroje:

BOOTH, M. *Konopí – Dějiny*. 1. vyd. Praha: BB art, 2004. ISBN 80-7341-348-5.

Diskuze o drogách. SPEKTRUM. 1989, č. 67.

GOHLERT, Fr-Ch., KÜHN, F. *Od návyku k závislosti*. 1. vyd. Praze: Ikar, 2001. ISBN 80-7202-950-9.

GROSS, Š. *Nebezpečné drogy*. Frýdek Místek: Pliska, 1990. ISBN 80-85232-07-3.

GROTENHERMEN, F. *Konopí jako lék*. 1. vyd. Olomouc: Fontána, 2009. ISBN 978-80-7336-552-3.

HENDL, J. *Přehled statistických metod zpracování dat: analýza a metaanalýza dat*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-820-1.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2. rozš. vyd. Praha, Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-485-4.

ILLES, T. *Děti a drogy*. Praha: ISV nakladatelství, 2002. ISBN 80-85866-50-1.

IVERSEN, L. *Léky a drogy*. Praha: Dokořán, s.r.o., 2006. ISBN 80-7363-061-3.

JANÍK, A., DUŠEK, K. *Drogy a společnost*. Praha: Avicentrum, zdravotnické nakladatelství, n.p., 1990. ISBN 80-201-0087-3.

KRAJÍK, V., HEJDA, J.: *Drogy v životě společnosti*. Bratislava: Vyd. Akadémia PZ, 2003. ISBN 80-8054-273-2.

Kriminalistický sborník. 5/2007, Praha : Vyd. Tiskárna MV, p.o.

KÜHNL, R. *Chytré drogy*. Praha: Adonai s.r.o., 2000. ISBN 80-86500-05-5.

MIOVSKÝ, M. *Konopí a konopné drogy*. Adiktologické kompendium. 1. vyd. Praha : Grada, 2008. ISBN 978-80-247-0865-2.

NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP – Koniasch Latin Press, 1997. ISBN 80-85917-36-X.

PRESL, J. a kolektiv, *Drogy mýty a realita*. 1. vyd. Praha: Medea Kultur ve spolupráci s VZP, 2007.

RICKLIN, F. *Švýcarská drogová politika: vnitropolitické a zahraniční dopady*.

RICHTER, J. a kolektiv, *Kouření a alkohol*. 1. vyd. Praha: Medea Kultur ve spolupráci s VZP, 2008.

RICHTER, J. a kolektiv, *Likvidační životní styl*. 1. vyd. Praha: Medea Kultur ve spolupráci s VZP, 2003.

SOTOLÁŘ, A., PÚRY, F., ŠÁMAL, P., a kol. *Trestná činnost spojená se zneužíváním drog a formy jejího řešení*. 2. Svazek, Praha: Justiční akademie ČR (sv. 66).

TYLER, A. *Drogy v ulicích mýty-fakta-rady*. Praha: Ivo Železný, 2000. ISBN 80-237-3606-X.

Zákon č. 40/2009 Sb.

Elektronické zdroje

Aktuálně.cz - Víte, co se právě děje [online]. [cit. 2011-11-10].

<<http://aktualne.centrum.cz/>>

Deník.cz [online]. [cit. 2011-11-10]. <<http://denik.cz>>

Frank151 / Frank151 [online]. [cit. 2011-11-10]. <<http://www.frank151.com>>

Neuropsychofarmakologie a prevence drogových závislostí [online]. [cit. 2011-11-10].

<<http://old.lf3.cuni.cz>>

Nové syntetické drogy – velká hrozba? | Bio Klub [online]. [cit. 2011-11-10].

<<http://www.bioklub.cz>>

Nové syntetické drogy : : K-centrum Orlová [online]. [cit. 2011-11-10]. <<http://k-centrum-orlova.webnode.cz>>

Novinky [online]. [cit. 2011-12-15]. <<http://www.vakobobri.cz>>

Obrázky.cz [online]. [cit. 2011-11-10]. <<http://www.obrazky.cz>>

Opiáty - podrobně / opiáty / Ilegální drogy / Info / drogy-info.cz [online]. [cit. 2011-11-10]. <http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/opiaty/opiaty_podrobne>

OSEL.CZ :: [online]. [cit. 2011-11-10].

<http://www.osel.cz/_popisky/127/_s_1279653607.jpg>

PRACHAŘ, F. Troska Katka: *Matkou jsem byla jen tři dny*. *Blesk.cz* [online]. [cit.

2012-02-06]. <<http://www.blesk.cz/clanek/bijak-novinky/132509/troska-katka-matkou-jsem-byla-jen-tri-dny.html>>

Bulletin Národní protidrogové centrály [online]. [cit. 2011-11-10]. Praha: Národní protidrogová centrála,

<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/policie/npdc/bulletin/2000/0001.pdf>>

Sananim - Drogová poradna [online]. [cit. 2011-11-10].

<<http://www.drogovaporadna.cz/halucinogeny.html>>

StoptheDrugWar.org | raising awareness of the consequences of prohibition [online].

[cit. 2011-11-10]. <<http://stopthedrugwar.org>>

Úvod / extc.cz [online]. [cit. 2011-11-10]. <<http://www.extc.cz>>

Drogy-info - [online]. [cit. 2011-11-10]. <z WWW: [\[http://www.drogy-info.cz/index.php/info/press_centrum/vysledky_evropske_skolni_studie_o_alkoholu_a_jinych_drogach_espad_v_cr_v_r_2011_tiskova_zprava\]\(http://www.drogy-info.cz/index.php/info/press_centrum/vysledky_evropske_skolni_studie_o_alkoholu_a_jinych_drogach_espad_v_cr_v_r_2011_tiskova_zprava\)>](http://www.drogy-</p></div><div data-bbox=)

Legislativní dokumenty

Česko. Zákon č. 140/1961 Sb. trestní zákon. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 65, Hlava čtvrtá: Trestné činy obecně nebezpečné.

Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 91, Hlava čtvrtá: Trestné činy obecně nebezpečné.

Česko. Nařízení vlády č. 467/2009, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 148.

Česko. Nařízení vlády č. 4/2012, kterým se mění nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2011, částka 1.

Statistické údaje

Policejní statistika MV ČR – Evidence statistiky skutečné kriminality: Intranet, vnitřní zdroj

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obrázky:

Obrázek 1: listy koky, vlastní droga kokain	16
Obrázek 2: narkosáčky s pervitinem připravené k další distribuci;	18
Obrázek 3: laboratoř na výrobu pervitinu	18
Obrázek 4: rostliny konopí.....	19
Obrázek 5: hašiš	20
Obrázek 6: extáze, LSD	22
Obrázek 7: surové opium	23
Obrázek 8: heroin.....	26

Tabulka:

Tabulka 1: Počet drogových tr. činu na okrese Liberec za období let 2008-2009.....	54
Tabulka 2: Počet drogových tr. činu na okrese Děčín za období let 2008-2009	55
Tabulka 3: Počet drogových tr. činu na okrese Ústí nad Labem za období let 2008-2009	55
Tabulka 4: Počet drogových tr. činu na okrese Česká Lípa za období let 2008-2009....	56
Tabulka 5: Počet drogových tr. činu na okrese Jablonec nad Nisou za období let 2008-2009.....	56
Tabulka 6: Počet drogových tr. činu na okrese Liberec za období let 2010-2011.....	57
Tabulka 7: Počet drogových tr. činu na okrese Děčín za období let 2010-2011	57
Tabulka 8: Počet drogových tr. činu na okrese Ústí nad Labem za období let 2010-2011	58
Tabulka 9: Počet drogových tr. činu na okrese Česká Lípa za období let 2010-2011....	59
Tabulka 10: Počet drogových tr. činu na okrese Jablonec nad Nisou za období let 2010-2011.....	59
Tabulka 11: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 1.....	63
Tabulka 12: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 2.....	63
Tabulka 13: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 3.....	64
Tabulka 14: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 4.....	64

Tabulka 15: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 5.....	64
Tabulka 16: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 6.....	65
Tabulka 17: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 7.....	65
Tabulka 18: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 8.....	66
Tabulka 19: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 9.....	66
Tabulka 20: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 10.....	67
Tabulka 21: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 11.....	67
Tabulka 22: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 12.....	68
Tabulka 23: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 13.....	68
Tabulka 24: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 14.....	69
Tabulka 25: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 15.....	69
Tabulka 26: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 16.....	70
Tabulka 27: vyhodnocení odpovědi na otázku č. 17.....	70

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – dotazník

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Dotazník k provedenému výzkumu

Název: Veřejné mínění a povědomí o drogách

Předmět výzkumu: Názor občanů na zneužívání drog V ČR

Objekt výzkumu: Občané ČR

Hypotéza č. 1: Populace ve věku do 35 let má větší povědomí a zkušenosti s nelegálními drogami než populace ve věku nad 36 let.

Hypotéza č. 2: Jedinec starší 15-ti let má alespoň minimální povědomí o nelegálních drogách.

Hypotéza č. 3: Každý druhý jedinec ve věku od 15-ti do 18-ti let má již nějaké zkušenosti s nelegální drogou.

Vážená paní, vážený pane.

Jmenuji se Tomáš Šrámek a v současné době studuji Vysokou školu evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích.

Touto cestou bych Vás chtěl požádat o pomoc při výzkumu, který je zaměřen na problematiku drog v současné době. Dotazník se zaměřuje na problematiku užívání drog a jejich negativních následků. Sociologické šetření bude podkladem k mé bakalářské práci.

Dotazník je anonymní a při subjektivně pravdivém vyplnění má vysokou vypovídací hodnotu pro sociologický výzkum.

Při vyplňování dotazníku odpovězte na každou otázku tak, že vyznačíte příslušnou odpověď křížkem v kolonce. Nejste-li si jisti, jak přesně odpovědět, vyberte odpověď s významem, který je Vám z nabízených odpovědí nejbližší.

Pokud se rozhodnete mi pomoci v uvedeném výzkumném úkolu, prosím Vás, abyste neotáleli s vyplněním a vrácením obou dotazníků. Děkuji

Vaše pohlaví:

muž

žena

Váš věk:

15-18

19-35

36-50

51-65

nad 65

Vzdělání:

základní

střední

střední s mat.

vysokoškolské

Zaměstnání-sociální skupina:

a) student

b) zaměstnanec

c) OSVČ

d) nezaměstnaný

e) důchodce

f) ostatní

ČÁST I.

Vyberte si jednu z nabízených možností a označte ji v kolonce křížkem.

1. Užil jste někdy v životě drogu či jinou zakázanou látku?
 ano **ne** **Nevím**

2. Kolik Vám bylo let, když jste poprvé užil drogu?
 10-15 **16-18** **19-30** **31-45** **45-59** **nad 60**

3. Jak často užíváte drogy?
 pouze příležitostně **1x za týden** **více jak 1x za týden** **1x za měsíc** **1x za rok**

4. Drogy si kupujete?
 ano **ne**

5. Drogy si obstaráváte jiným způsobem?
 ano **ne** **jakým způsobem.....**

6. Máte pocit, že se ve vašem okolí dají sehnat drogy snadno?
 Určitě ano **Spíše ano** **Spíše ne** **Určitě ne** **Nevím**

7. Znáte osobně někoho, kdo užívá drogy či jiné zakázané látky?
 ano **ne**

8. Znáte osobně někoho, kdo drogy prodává?
 ano **ne**

9. Máte pocit, že jste na drogách již závislí?
 Určitě ano **Spíše ano** **Spíše ne** **Určitě ne** **Nevím**

10. Měl jste již kvůli drogám problémy se zákonem?
 ano **ne**

11. Domníváte se, že je protidrogová politika ČR dostatečná?
 Určitě ano **Spíše ano** **Spíše ne** **Určitě ne** **Nevím**

ČÁST II.

Podle svého uvážení zaškrtněte jednu nebo více možností, případně doplňte.

12/ Měla by být protidrogová politika ČR zaměřena více na prevenci nebo represí?

- a) na prevenci represe je dostatečná
- b) na represí prevence je dostatečná
- c) je třeba posílit obě
- d) je třeba změnit způsob prevence a represí ponechat

13/ Co si myslíte, že je hlavním důvodem užívání drog?

- a) špatná životní situace, únik od reality
- b) začlenění se do party
- c) životní nuda, pokus o zpestření všedního dne
- d) neschopnost zábavné komunikace s lidmi bez drog

14/ Která z uvedených nelegálních drog je v ČR nejvíce užívána?

- a) Pervitin
- b) Marihuana
- c) Kokain a crack
- d) Extáze
- e) LSD
- f) Lysohlávky
- g) Toluen
- h) jiná nelegální droga.....

15/ Se kterou drogou jste se již osobně setkal

- a) Pervitin
- b) Marihuana
- c) Kokain a crack
- d) Extáze
- e) LSD
- f) Lysohlávky
- g) Toluen
- h) jiná nelegální droga.....

16/ Myslíte si, že by mělo v ČR dojít k legalizaci Marihuany?

- a) ano
- b) ne
- c) ano ale pouze pro lékařské účely

17/ Jaký máte názor na nové syntetické drogy

- a) Jsou bezpečnější než stávající drogy
- b) Jsou mnohem více nebezpečné než stávající dogy
- c) Nic o nich nevím